

Joachim Meyer

**A vívás nemesi művészete és annak
alapos leírása**

DUSACK

fordította: Berki András

Felhasználási feltételek

Az itt látható dokumentum egy digitális változata egy létező történelmi dokumentum vagy kézirat átiratának vagy fordításának. Szállítható dokumentum formátumban (PDF) tesszük közzé, hogy szabadon elérhető legyen a nyilvánosság számára.

A dokumentum elektronikusan változatlan formában terjeszthető. Viszont a dokumentum bármi nemű módosítása vagy profit szerzésre való felhasználása tilos annak készítőjének beleegyezése nélkül.

További információkért látogasson el az lap alján található címre.

Terms of Use

The following document is a digital version of the transcription or translation of an existing historical document or manuscript. It is provided in a Portable Document Format (PDF) for the purpose of making it freely available to the public.

Feel free to redistribute unaltered copies of this document via electronic means. You may not, however, alter the document without permission nor profit from its redistribution.

For further information visit the link on the bottom of the page.

<http://kardrendje.hu>

A dokumentum szerzője/Author of the document: *Berki András*

I. fejezet

A dusack vívásról

Ezt a fegyvert sok férfias és gyors darabbal mutatom be, hogy a tanuló gyorsabban megérthesse a rapír vívást, amit ezzel jól előkészíték. Megfelelő sorrendbe építettem fel, és rendeztem el ezt a fejezetet.

*Elérsz messze és hosszan ezzel a fegyverrel,
Az ütést magad előtt lógatva tegyed meg.
A testeddel lépj oda jól,
Az ütésed egyenesen körbe megy jól.
Mind a négy végre, repüljön gyorsan,
Vívását próbálgathatod húzásokkal.
Védeni az erőssel kell
A gyengével sebezsd meg
Túl közelre ne kerülj hozzá,
Egy lépéssel érjed el hozzá.*

*Ha komolyan le akar rohanni,
A hegyed kell távol tartani.
Ahova mégis berohanna ellened,
Fogással és birkózással verjed el.
Az erőset és a gyengét pontosan vegyed,
A közben a nyílást kinyitja neked.
Helyesen lépj hátrányban és előnyben,
A helyes időre mindig jól figyeld meg.
Ne ijedj meg egy könnyen.*

Most, hogy a karddal való vívás alapjai lefektetésre kerültek, következik a dusack, aminek az alapja a kard, mint minden rendes vívás alapköve, amit lehet használni egy és két kézzel is. Nekünk, németeknek nem csak maga a kard szükséges, sokkal inkább alapja és kezdete ez a többi fegyvernek, amiket az arénában használsz majd.

A kardot most követi a dusack. A darabok nagy többségében, ugyanazt kell tenned, amit a karddal, csak ott két kézzel tetted, itt pedig eggyel. Az egyes darabokban csak nagyon kevés változtatásra van szükség. A leírásomban pontosan azt a sorrendet fogom követni, amit a kardnál is, újra megemlítem az ember felosztását, és hogy melyik rész pontosan mi, ezt követően a fegyver felosztását, amit már az előbbieken megfelelően bemutattam. Elsőnek az állásokat mutatom, ezután a megfelelő fogások következnek, és hogy minek és pontosan hogyan kell működnie.

Ezt követik az ütések megfelelő sorrendben, és hogy melyiket hogyan hajtsd végre, harmadjára pedig az ember felosztása következik, ami után további ütéseket fogok tisztázni. Név szerint ugyan azokat fogom használni, amiket a kardnál is, ezért most nem is írok róla, hogy ne kelljen túl sok mindent egy helyre összezsúfolnom.

Negyedjére egy fontos és hasznos tanítást mutatok be a védésről, és hogy miként hajtsd végre az egyes ütéseket harmadlagos szándékként, és végül minden egyes fontos darab következik a dusack vívásról, amiket használni fogsz. Majd az egyik állást kiragadom, és

bemutatom, hogy abból miként vívj, vagy ha egy ütéssel abba kerültél, akkor hogyan vívj belőle, ez után azt magyarázom el, hogy a korábban tanultakat miként illeszd össze, ezzel egy teljes vívó menetet összeállítva. Ezt az egészet egy teljes rendszerbe foglalom össze.

II. fejezet

Az állásokról és a hasznukról

Habár a dusack állásai a kardéból erednek, és onnan veszik alapjukat, de azért nem teljesen azonosak velük. Mivel megváltozott maga a fegyver, ezért szükséges az egyes állások nevének és vívásban való szerepének megváltoztatása is.

Két féle állást lehet megkülönböztetni a dusackkal, az első csoport az, amiket felvehetsz jobb és baloldalon is, a második csoportot pedig magad előtt veheted fel, a választékod vonalában.

Az első csoportba a következő állások tartoznak: düh, bika, vadkan, középső, váltó. Ezeket tehát mindkét oldalon felveheted.

A második csoport tagjai: őr, metsző, avagy az egyenes védés felülről, a hosszú hegy, a bástya és az íj, avagy a védés alulról. Tehát ezeket a választékod vonalában kell felvenned.

Az egyes állásokat az alábbi leírások, és ahol lehet, képek mutatják be.

Düh

Bika

Vadkan

Középső

Váltó

Őr

Metsző

Hosszú hegy

Bástya

Íj

Az állásokkal kapcsolatban pár fontos dolgot meg kell jegyezni. Elsőként tudnod kell, hogy az ellenfeled támadására mindig egy állásban várj, a helyett, hogy amint el tudod érni egy darabbal, azonnal meg is támadod, így az előnyödet elvesztve. Mert sok lehetőséget és alkalmat adsz neki, hogy ellened mozduljon, amikor megtámadod, ezáltal a daraboddal nem tudsz előnyt szerezni, és még kevesebb eséllyel tudod majd véghezvinni. Ezért a biztonság kedvéért, és elővigyázatosságból mindig állj be egy állásba, mert arra, ha rátámad, akkor azt kockáztatja, hogy megsérül, vagy hátrányba kerül, és nem tudja véghezvinni, amit akart. Tehát az állásokban biztos lehetsz az előnyödben, és várhatsz a megfelelő alkalomra a támadáshoz.

Másodszor fontos az, hogy az egyes állásokból minden darabodat rendszerezve tudjad. Így amikor beütsz az egyik állásodba, vagy felmozdulsz valamelyikbe, akkor tudjad, és legyél biztos benne, hogy milyen darabokkal vívhatsz abból az állásból ellene, így nem kell hosszú gondolkodással húznod az időt. Így minden egyes ütéssel az egyik állásból a másikba mozdulsz.

Harmadjára fel kell ismerned az ellenfeled vívását, és azt, hogy milyen darabot próbál ellened, csak az állásaiból. Ezzel egyszerűen észreveheted, hogy amikor a fegyverét fentre

vagy lentre egy állásba viszi, akkor onnan milyen darabot vívhat ellened. Később, ezzel a módszerrel, könnyű szerrel megnyerheted az állásokat, ahogy feljebb áll, és kitalálhatod, megfigyelheted, hogy mivel vív majd ellened.

Negyedjére azt kell tudnod, hogy nem jó, ha folyamatosan egy állásban vársz, sokkal jobb, ha folyamatosan váltogatod őket, ezzel nem csak megvezeted őt, hanem ennél sokkal többet is teszel ellene, mert nem fogja tudni, hogy milyen darabbal fogsz ellene dolgozni, vagy hogy milyen darabbal vívhat ő ellened.

III. fejezet

Az ütésekről

1. A négy ütésről, négy jó szabállyal

Most, hogy az állásokat a hozzájuk tartozó megjegyzésekkel tisztáztam, folytatom a vívás igazi fő darabjaival, amik az ütések, ahogy az állásoknál is említettem már. Ezekből nincs több mint négy, és az összes többi is ebből származik, ahogy ez után le is fogom írni. Ezért ezt a négy ütést, amik az igazi vívás alapjai, a jószívű olvasómnak nem csak bemutatom, de azt is szépen rendbe szedve elmagyarázom, hogy miként tanulja meg ezt férfiasan. Ez által tudni és érteni fogja, hogy miként kell az egyik darabot a másikba átvinni.

Óvatosságból lerajzoltam a négy ütést és a szokásoknak megfelelően vonalakkal ábrázolom őket, amikkel mindegyiket megfelelő módon be tudom mutatni. Ez sokkal érthetőbb, mintha művészi tanítással és körülírással magyaráznám őket, amiből sokkal kevesebbet érthetne meg a tanuló. Magyarázat képpen minden vonalat meg is rajzolok. Mivel csak négy ütés van, ezért négy vonal van csak, amik mentén az egyes ütések mennek.

kép! négy vonalas

Az első a függőleges vonal, ami mentén a felső ütést kell vezetned és ütnöd, ezért hívják ezt a vonalat skalp vonalnak is, és ezzel az ellenfeledet jobb- és baloldalra választhatod szét.

A második a haránt, avagy a ferde vonal, ami mentén a dühütést viszed. Ennek az ütésnek a neve alapján ezt a vonalat düh vonalnak is nevezik.

A harmadik, a középső, avagy keresztvonal, ezen viszed a középső ütést.

A negyedik felfele menő haránt vonal mentén megy az alsó ütés útja. Ugyan ezen a vonalon, csak felülről, a másik oldalról indítva megy a másik dühütés. Hasonlóan, azon a vonalon, amin felülről haránt a dühütés megy, ugyanazon megy az alsó ütés is, csak alulról fölfele.

Ezzel megkaptad a négy vonalat, és azt a pontot, ahol ezek metszik egymást. A kereszt, avagy középső vonal az ember vállain megy keresztül, így megfelelően áll a kereszt. Erre nem csak a négy fő ütést, hanem az összes többit is biztosan ráillesztheted. Azzal egyelőre viszont ne törődj, hogy az ütéseket a megadott vonalak fölött és alatt is viheted, egyelőre ez azt a célt szolgálja, hogy ezek mentén biztosan megtanulj ütni. Aztán figyelj arra is, hogy amikor az ellenfeled megtámad egy ütéssel, és vele együtt akarsz ütni, akkor egy kicsit a vonal fölött kell vinned az ütésed, különben se nem véded, se nem állítod meg az ő támadását. Amikor viszont az ütésedet az ellenfeled előtt teszed, és ő egyetlen ütéssel sem áll készen arra, hogy ellened dolgozzon, akkor a dusackja alatt vagy fölött támadj a testére. Igazából teljesen mindegy, hogy a vonalak miként állnak, ezt később az egyes darabokban még tanulni fogod. Arról, hogy mi az ütések haszna és célja, meg arról, hogy melyik miként töri meg a másikat, arról majd a negyedik fejezet fog szólni.

a) Az első szabály

Ez a fejezet arról szól, hogyan kell vezetned a négy ütést a hozzá tartozó vonalon. Először is félíg, ami a hosszú hegyig megy. Másodjára egészen, végig a vonalon, ütés után ütést kell vinned az egyik oldalon.

Állj úgy, hogy a bal lábad legyen elől, a dusackodat tartsd a bika állásában, vagy úgy, ahogy a következő kép mutatja.

C jobb nagy és C bal nagy

Lépj és üss egyenesen a függőleges vonal mentén, egészen a metszéspontig, így kinyújtott kezekkel érkezel a hosszú hegybe, ezt az előző képen a bal oldali figura mutatja. Innen vidd és csúsztasd le a dusackod elülső részét a bal oldaladra, és amint a pengéd elülső részét lefele viszed, húzd meg a markolatodat felfele úgy, hogy a pengéd lefele álljon. miközben a dusackod visszahúzod, hogy egy másodikat üss. Majd húzd meg a hátsó lábadat magad alá, az elől lévő jobb felé. Így a második ütésedhez lesz egy teljes jó lépésed, majd üss megint egy olyat, mint az előbb, a függőleges vonal mentén, de ne tovább, mint az előbb, csak a hosszú hegyig. Majd innen üss még egyet úgy, mint az előbb, és csináld meg még ezt négyszer vagy ötször, és sokszor üsd ezt magad előtt. De teheted ezt úgy is, hogy közben hátra lépsz, és úgy ütsz, ahogy az előbb, a hátsó lábat vidd az elülső felé. Amikor hátrafele akarsz lépni, akkor a fegyveredet a visszalépés közben húzd meg, és ahogy az előző ütésnél a jobb lábaddal előre léptél, úgy lépj most hátra a ballal az ütés közben. Így megtetted a felső ütést a függőleges vonal mentén a metszéspontig, és hasonlóan kell végrehajtani a többi ütést is a hozzájuk tartozó vonal mentén.

Tehát a dühütést a lógó haránt irányú vonal, a középsőt a felső kereszt, az alsót pedig a felfele néző ferde vonal mentén. De mindegyiket csak a metszéspontig vidd, vagy csúsztasd tovább a bal oldalad felé, majd vidd el onnan úgy, hogy felfele rántod a markolatodat azért, hogy megtehesd a következő ütésedet. Minden ütésedet tudnod kell teljesen végig vinni, és fél úton megállítani is, vagy egy védésbe átvinni, így az ellenfeled minden egyes támadását el tudod fogni egy megfelelő ütéssel.

Másodszorra üss végig az egész vonalon. Állj úgy a dusackoddal, ahogy az előbb tanultad, majd üss keresztül a függőleges vonalon, kinyújtott kézzel, és fordítsd rá a jobb oldaladat teljesen az ütésre, a baloldal felé úgy, hogy a dusackod közel a bal oldaladhoz érkezzon. Miután visszahúztad a fegyvered a bal oldaladhoz, vidd fel a markolatodat magasra, a fejed fölé, így az őrállásba kerülsz, és üthetsz még egyet. Ekkor úgy fogsz állni, ahogy itt látod.

B jobb

Miután így visszahúztad a kardodat, lépj a hátul lévő lábaddal előre a jobb mellé, hogy az ütéshez a jobb lábaddal léphess előre egyet, mindent úgy, ahogy ezután tanulod majd. Lépj előre a jobb lábaddal, és üss megint egyet felülről, az őrből, ahogy feljebb is olvashattad, egyenesen a függőleges vonalon át. Gyakorold ezt ne csak két, hanem három vagy négy ütéssel is, előre vagy hátra, ahogy csak meg akarod próbálni. Ahogy a felső ütést végigvitted a függőleges vonalon, úgy tanuld meg végig vinni a másik hármat is a hozzájuk tartozó vonalon. Mivel szükségesnek érzem, ezért bemutatom azt is, hogy miként kell az alsó ütést véghezvinni a teljes vonalon.

Tedd a bal lábadat előre, és fogd meg a dusackodat az előbb említett bikaállásban, majd lépj és üss a hosszú éleddel a keresztvonal fölött alulról a felfele menő haránt vonal

mentén, az arcán keresztül. Ebben az ütésben fordítsd el a kezedet a levegőben úgy, hogy a hüvelykujjad a bal oldalad felé álljon, és a rövid éled az ütés végén a bal vállad fölé kerüljön. Amint a baloldal felé menő ütéseddel a bal vállad fölé kerültél, azonnal húzd meg a markolatodat egy második ütéshez a fejed körül, eközben lépj a bal lábaddal a jobb mellé. Ez után üss még egyet jobb oldalról, alulról az arcán át, és lépj is hozzá a jobb lábaddal, így megint a bal vállad fölé fog kerülni a dusackod, innen indíts még egy ütést, majd próbáld meg azt is, hogy hármat vagy négyet ütsz egymás után, és próbáld előre és hátra lépéssel is, ahogy az előző fél ütésekkel megtetted. Ahogy az előbbi fél ütésekkel meg kellett tanulnod elfogni az ellenfeled ütését, úgy a teljes ütésekkel is meg kell tanulnod. És tanuld meg ezekkel a teljes ütésekkel is eltalálni, és tanulj meg visszafele is ütni.

b) A második szabály

Ez a szabály arról szól, hogy miként kell vonal mentén az ütéseket egymás ellen véghezvinni.

Másodsorra, ha megtanultad már az összes ütést jobb oldalról, félig és egészen is, a neki megfelelő vonal mentén, akkor próbálgassátok azt, hogy az egyes vonalak mentén üttök egymás ellen. Tedd a jobb lábadat előre, de vigyázzatok arra, hogy a lábaitok ne legyenek túl messze egymástól, csak épp annyira, hogy az első ütéshez még lépni tudjatok. Majd lépjetekek és üssetek egymás ellen egy felsőt a függőleges vonal mentén teljesen végig, kinyújtott kezekkel úgy, hogy ez után a dusack (miután a bal oldaladhoz közel visszahúztad) a bal oldali bikába kerüljön. Innen üss még egyet, letről felfele a hosszú éleddel, a függőleges vonal mentén, egyenesen és erősen felfele úgy, hogy a dusackod a fejed fölött lödd tovább a bal zuhanón keresztül a jobb oldali bikába. Az ilyen ütések közben mindig lépj a jobb lábaddal, és mozduj úgy, hogy minden egyes további ütéshez is tudj lépni, ahogy azt feljebb tanultad. Ezzel a gyakorlattal próbáld meg a felső ütést jobbról, majd utána az alsót, balról. Alulról erősen találkozzanak, az ellenfeled arca előtt. Hagyd, hogy mind a felső ütés a felső zuhanóból, mind az alsó ütés, ami alulról felfele megy, átmenjen úgy, hogy a hegyed végig az ellenfeled arcába nézzen. Ahogy a függőleges vonal mentén alulról és felülről is összeütöttél, úgy üssetek össze a másik két vonal mentén is, a haránt és a felső kereszt vonal mentén, minden honnan üssetek össze egymással.

Amikor viszont a felfele néző ferde vonal mentén akartok összeütni a jobb oldaladról, amit a D és a H betűk jelölnek, akkor ne vigyétek tovább az ütést. Hanem amikor az előre helyezett jobb combod mellől, alulról felfele ütöttél, akkor amint a bal dühállásba, vagy a bal vállad fölé kerültél az említett vonal mentén, akkor magasan és közel próbáljátok egymás ellen vívni, mert amit ilyenkor gyakorolsz, az fontos és hasznos, mint ahogy a kardnál ezt már megtanultad.

c) A harmadik szabály

Ez a félrevezetés alapjairól szól, és arról, hogy miként kell ütést visszahúzni, és az egyik ütést a másikba átvinni

Amikor megtanultátok, hogy az egyes vonalak mentén hogyan üssetek egymásra, akkor azt is meg kell tanulnotok, hogy miként kell egy ütést visszahúzni, pontosabban így:

Miután megtaláltad a megfelelő alkalmat és az ellenfeled elé felálltál egy állásba, akkor lépj és üss kinyújtott karral és hosszú éllel felülről, a függőleges vonal mentén a fejére. És figyelj meg jól, hogy védeni akarja-e az ütésedet, és amint az ilyesmit meglátod, akkor ne hagyd, hogy az ütésed betaláljon, vagy eltalálja a védését, hanem húzd el gyorsan onnan a fegyvered, amint eltalálná az övét. Majd üss egyet közel a bal oldaladhoz alulról, ugyanazon a függőleges vonalon, erősen fölfelé. Ahogy a jobb oldali figurák mutatják ezen a képen.

D nagy

Üsd az elsőt közel a bal oldaladhoz alulról, közel a védéséhez, és amint találkoznának, akkor húzd vissza fölfele, és vidd át a fejed körül, majd üss egyet felülről, a függőleges vonal mentén, az arcába. Hasonló módon üss egyet a jobb oldaladról balra, a középső vonal mentén, közel a védéséhez, de ezzel se érjen össze a dusackod, hanem pont mielőtt találkozna, akkor rántsd át a fejed fölött, és üss egyet a másik oldalról, ugyanazon a vonalon keresztül, ezeket próbálgasd és tanuld meg mind a négy vonalon, pont úgy, mint az előbbi meneteket. Ez a visszahúzás, az összes félrevezetés alapja.

d) A negyedik szabály

Negyediknek fontos azt megtanulnod és tudnod, hogy az ütésed szabadon menjen, és hogy egyiket a másik alatt lehet váltani, erről egy hármas művészetet kell megismerned először is az alapját mondom el, a váltást a három vonal mentén, a két ferde vonal mentén, és a felső keresztvonal mentén, ezekről szól a következő példa.

Amikor haránt irányban ütsz az ellenfeled felé fentről vagy letről úgy, hogy a fegyvereddel a bal oldaladra kerülsz, akkor üss egy másodikat azonnal a bal oldaladról, a felső keresztvonal mentén. Viszont ha a bal oldaladról ütöttél, fentről vagy letről, valamelyik ferde vonal mentén, és az ütéseddel a jobb oldaladra kerültél, akkor onnan üss egyet a középső vonal mentén, ahogy az előbb balról jobbra, de most jobbról balra. Tehát, amint az egyik oldalról egy ferde vonal mentén ütöttél, azonnal üss egy másodikat a vízszintes mentén.

Amikor megtetted az első ütésedet jobb oldalról, fentről, a ferde vonal mentén, és megtetted utána a középső ütést, ezzel visszakerülve a jobb oldaladra, de innen ne felülről üss a ferde vonal mentén, hanem alulról, a függőleges vonalon. Ezután üss még egy középsőt a felső keresztvonal mentén, jobbról balra, továbbá üss innen egy felsőt a jobb oldalad irányába. Ezzel lefektettem minden ütés váltás alapját, mindkét vonal mentén, legyen az ferde, vagy vízszintes. Tehát amint az egyik oldalról egy felső keresztet ütöttél, akkor azonnal üss a másik oldalról az egyik ferde vonal mentén. Ehhez hasonlóan, amint az egyik ferde vonal mentén ütöttél, alulról vagy felülről, azonnal üss a másik oldalról a vízszintes vonal mentén, hogy jobban megérthesd ezeket a váltásokat, egy hármas példát mutatok be neked.

e) Példa hat ütéssel

Lépj és üsd az elsőt a jobb oldaladról, egy dühütést a bal oldala felé, a haránt vonal mentén, amit a B és az F vonal mutat. A második ütés a bal oldaladról menjen a jobb oldala felé, a középső vonal mentén. Harmadjára a jobb oldaladról üss a bal oldala felé, a felfelé mutató ferde vonal irányában, egy erős alsó ütést fölfele úgy, hogy az ütés végén a dusackod a bal vállad mögött lógjon le. Innen üss még egy alsót ferdén, a jobb oldala felé. Ötödiknek üss egy középsőt a jobb oldaladról a bal oldala felé, a felső keresztvonal irányába. Hatodjára egy egyenes felsőt üss a scalp vonal mentén a fejére, vagy az arcára, egy hosszú lépéssel. Ez a hat ütés gyorsan menjen egymás után. Ilyen ütéseknel mindig a jobb lábad legyen elől, mintha az ütésedhez lépni is akarnál, és lépj is hozzájuk, ezért mindig legyen a hátsó lábad egy kicsit közelebb az elsőhöz, így a jobbal mindig nyugodtan léphetsz.

f) Egy keresztváltás a középső ütésből

A keresztet gyorsan üsd, és az egyik oldalról válts a másikra, a középső ütéssel, ez egy nagyon jó dolog. A keresztváltás közben a középső ütéshez végig tartsd kinyújtva a karodat, üsd erősen, és vidd magadtól messze, majd a másik két ütés ferdén menjen a keresztén át, amit így próbálj. Az első felsőt ferdén üsd a bal oldala ellen, a másodikat a bal oldaladról üsd

a jobbjá ellen, szintén ferdén, a harmadik egy felső kereszt legyen a jobb oldaladról a balja ellen, a középső vonal mentén, így a dusackoddal a bal oldali középső állásba kerülsz. Innen folytasd tovább, és az elsőt a bal oldaladról üsd ferdén föntről, a jobb oldala ellen, a másodikat is ferdén föntről, de a bal oldala felé, a harmadik egy középső legyen a bal oldaladról a jobbjá ellen, majd üss még egyet jobbról, így próbálgass hat vagy hét ütést egymás után. Ezeknél az ütéseknel, mindig a jobb lábaddal legyen elől.

g) Egy keresztváltás

A keresztváltást a következő módon teheted. Legyen elől a jobb lábaddal, mint mindig, és üsd az elsőt a jobb oldaladról a dühvonal mentén egy hosszú lépéssel, így a bal váltóba kerülsz. Innen menj fel a rövid élleddel, az előbb említett dühvonalon keresztül, amin a dühütéssel ide kerültél, felfele, a jobb vállad fölé, és fönt a levegőben vidd körbe a fejed körül, és a másodikat a másik dühvonal mentén üssed, ferdén az elől lévő lábaddal fölött úgy, hogy a dusackod a jobb oldaladhoz közel, a földre kerüljön. Innen menj fel a rövid élleddel a bal vállad felé, azon a vonalon át, amin az előbb felülről ütöttél. Fent vidd körbe a dusackod a fejed körül, majd üss egyet felülről a bal oldala ellen úgy, hogy a bal váltóba kerülj, innen menj fel, csak úgy, mint az előbb, és tégy is úgy, mint az előbb. Így próbáld három vagy négy ütést az ellenfeled ellen, egyenesen az arcába.

Az előbbiekből megtanulhattad, hogy miként kell végrehajtani a négy fő ütést, ezek nagyon fontosak, mert minden vívásnak ezek az alapjai. És mivel már végre tudod hajtani mind a négyet megfelelően, ezért az összes menetet könnyedén meg tudod csinálni. Most pedig a mellékütések következnek.

A mellékütekekről

Most, hogy a fő ütéseket, mint minden másik ütés alapját, bemutattam, így következhetnek az ebből származó mellékütések. Elsőnek mindegyiket csak magában magyarázom el, és hozzájuk tartozó gyakorlatokat mutatok be. Először is tudnod kell, hogy a fent említett ütéseket nem csak egyenesen lehet ütni, amit feljebb már leírtam, hanem kicsavarva is, ahogy erről már a kardnál olvashattál, ezeknél az ütéseknel tehát kifordítod vagy kicsavarod a kezedet, így nem az elől lévő hosszú, hanem a hátul lévő rövid élleddel, vagy a lapoddal találod el. Mivel ezeket az ütéseket, amiket kicsavart kézzel teszel, máshogy ütöd, mint az egyeneseket, ezért a nevük is más. Így ha az ellenfeled egy felsőt üt ferdén, a felsőkeresztben, vagy egy alsót, akkor ez ellen megteheted a kampóütést, amit a dusackal is végre lehet hajtani. Tehát a kicsavart ütéseknel a rövid él megy elől, és az is talál be.

Viszont egyes ütéseket nem fordíthatsz át másik ütésekbe, és ezért a nevük sem más, ezek általában gyakorlatok. Például, amikor valaki megtámadja az arcodat a csaló és a kos ütéssel, amik igazából felső ütések, akkor így is nevezik őket, a nevük nem változik meg, azért nevezem ezt így, mert a csalót és a kost is úgy indította. Néhányat a céljuknak megfelelően neveztem el, mint a dühöt és a felháborító ütést. Néhány ütést úgy nevezek el, hogy milyen formára hasonlít, mint például a rózsautés, sőt olyanok is vannak, amit az alapján neveztem el, hogy mi a célpontjuk, például a kézütés, amiről majd a rapírnál olvashatsz. Az itt következő kis példákból könnyen megértheted az itt következő ütéseket, és az is egyértelmű lesz belőlük, hogy miből erednek. Mellékütekekből összesen tizenöt darab van.

a) Zuhanó ütés

Ez az ütés, a felső és a dühütésből jön és legtöbbször az elővívásban fogod használni. A következő módon lehet kivitelezni.

Az elővívásban üss egy felsőt és lépj is hozzá a jobb oldaladról a bal oldaladhoz közel, visszafele, a dusackodat pedig lödd át a fejed fölött, vagy hagyd lezuhanni úgy, hogy a hegyed az ellenfeled arcába nézzen. Nem teljesen úgy, mint a bal bikában, hanem egy kicsit jobban nyújtsd előre a hegyedet, az arca felé, erről a zuhanásról kapta a nevét. Tehát üss egy felsőt, csak a hegyedet lógasd be a kezed fölött, a jobb oldalad felé, majd rántsd vissza a markolatodat, a fejed körül, ezzel felemelve azt. Majd miközben felfele viszed, lépj előre a bal lábaddal, és üss a bal oldaladról közel a jobb oldaladhoz úgy, hogy a hegyedet az előbbihez hasonlóan a fejed körül leviszed, így a hegyed az ellenfeled arcába fog nézni. Hagyd, hogy ez lemenjen a bal oldaladra, és üss az egyik oldalról a másikra, hogy az előbbi helyzetbe kerülhess.

b) Kampóütés

Markold meg a dusackod markolatát erősen úgy, hogy majd a kampós éled legyen elől, és azzal találj be, ezt ütheted alulról vagy felülről, amikor csak van rá lehetőség.

c) Rövid ütés

A rövid ütést az elővívásban így tedd. Amikor észreveszed, hogy az ellenfeled egy felsőt fog ütni ellened, akkor figyelj, hogy mikor indul fel az ütéséhez, és ez alatt húzd fel a fegyvered a bal válladhoz, innen üss egyet a rövid éleddel a felsőkeresztben a karja fölött az arcába úgy, hogy tenyered az ütés közben felfele nézzen. Így elveszed az ütését, és el is találsz. Azért rövid ütés, mert a kardja alatt rövid úton viszed a tiedet. Erről a kardnál már olvashattál.

d) Kényszerítő ütés

A kényszerítő ütést két féle módon hajthatod végre. Az első változata az, amikor a középső állásban vagy, és az ellenfeled a hosszú élével üt ellened, erről a középső állásnál olvashatsz.

A második pedig a következő. Állj a jobb lábaddal elől és tartsd a dusackodat magad előtt erős karral a metszőben, avagy az egyenes védésben. Ha ekkor az ellenfeled a jobb oldaláról üt feléd, és magasra viszi az ütését, akkor hagyd, hogy a kardod hegye lefele menjen, és húzd meg a markolatoddal a bal oldalad felé, a dusackja alatt úgy, hogy a dusackod fölött tévesszen, és üss gyorsan kívülről a jobb karja fölött a fejére, miközben a fegyvere még a föld fele tart. Eközben pedig hajolj le a testeddel, és vidd be a fejedet a védésed alá, hogy ne érjen el.

e) Zümmögő ütés

A zümmögő ütésnek azért ez a neve, mert akkor röptét ír le a fegyverével, hogy az már szelet gerjeszt. Csald el úgy az ellenfeledet, hogy magasán kelljen védenie, majd fogj át a markolatodon úgy, hogy a dusackod kampósan álljon, majd húzd vissza a markolatodat úgy, hogy lógjon a dusackod, és vidd körbe a fejed körül, majd üss egyet közel a jobb oldaladhoz, alulról és a kampós éleddel a keresztvonal felett, az orsó csontjára, vagy belülről a lapjára. Mikor tovább akarna mozdulni, akkor hagyd, hogy a kardod tovább lendüljön az arcod előtt, hogy védhess vele. Erről az ütésről a később még többet fogsz tanulni, mert ezzel férfias művészetet lehet mutatni.

f) Ébresztő ütés

Az ébresztő ütést így kell végrehajtani az elővívásban. Üss egy egyenes felsőt az ellenfeledre, ha ezt védi, akkor amint találkoznak, vagy csak hozzáértél a védéséhez, akkor változtasd át az ütésedet egy szúrássá, a dusackja fölött, és a mögé az arcába, ahogy a jobb oldali figurák is mutatják.

P kép jobb kicsi

Ha erről lemozdul, akkor üss be fent a kampós élleddel a karjára, ahogy a nagy figurák mutatják.

P kép nagy

g) Rózsautés

Rózsautés, ha az ellenfeled az íjban vár, akkor tegyél úgy, mintha egy felsőt akarnál ütni a fejére, de az ütés ne találjon, hanem menj körbe kívülről és alulról a jobb karja körül, így egy kört csinálsz a dusackja körül, és hagyd a levegőben közel a jobb oldalához még tovább menni, és üss az arcára. De akár még egyszer körbe mehetsz a védése körül, és onnan üthetsz be. Menj oda, ahol nyílást találsz.

h) Veszélyes ütés

A veszélyes ütést így tedd. Amikor az elővívásban az ellenfeled elé kerülsz, és próbálgatod, hogy eléred-e, akkor figyelj jól, hogy mikor akar ütni, és amint előhúzza a dusackját, hogy üssön, akkor üss egyet közel a markolatához, miközben a fegyverét még a magasban tartja, a mellkasára vagy az arcára. A veszélyes ütést mindig nagy óvatossággal kel végrehajtani, máskülönben nagyon veszélyes, ezért hívják ezt kockázatos ütésnek is.

i) Felháborító ütés

A felháborító ütéshez férfias tudás kell, más néven szokták ezt hátütésnek is nevezni azért, mert az ellenfeled felső ütését elfogja és megállítja a levegőben, mint egy páncél, úgy véd. Felháborítónak azért hívják, mert olyan észrevehetetlenül és olyan komolyan érkezik, mintha csak hirtelen haraggal felháborodnál, és így állsz ellen az ütésének.

Ha feléd üt felülről, akkor jól figyelj. Amikor ütéshez készülődve a levegőbe emeli a dusackját, akkor gyorsan vidd körbe a tiédet a fejed körül, és üss a felsőkereszt fölött egy kicsit alulról fölfele, a támadása ellen úgy, hogy az ütését a levegőben fogjad el a hosszú élleddel, és a keresztvonal fölött tartott dusackkal. Tedd ezt úgy, hogy a te fegyvered közötted és az övé között legyen, a felsőkeresztben, ahogy az itt látható alak mutatja.

G nagy jobb

Amint a dusackok találkoznak, sok szép dolgot tehetsz. Ezen tudás alapján vannak a továbbiak. Állj a bal lábaddal elől, és tartsd dusackod a vadkanban, erről majd később lesz szó, ha felülről üt, akkor menj fel mindkét kezeddal védeni úgy, hogy a dusackod háta a bal karodra feküdjön fel, és ugorj be az ütése alá. Amint találkoznak, szúrd meg kívülről a jobb karja fölött az arcát, majd lépj el, és üss be azonnal a bal oldalára egy középsőt, szintén a arcára, ahogy itt láthatod.

O bal kicsi

j) Csaló ütés

Ha az elővívásban az ellenfeledet az íjban vagy az egyenes védésben találod, akkor lépj és üss egy felsőt a jobb karjára kívülről, és amint észreveszed, hogy védeni fog, akkor vidd le a rövid éledet a karja előtt, és vidd fel a markolatodat. Így nem találsz az ütéseddal, hanem hibázol vele a karja előtt, így az ő védeése elmegy, te pedig lépj ki gyorsan a balja felé, és üss egyenesen az arcára. Ezt akármelyik nyílása ellen megteheted, és nem tudja majd védeni az ütésedet.

k) Vakütés

A vakütést sokféle képpen megteheted, mindezek közül ezt a művészetet mutatom, mert ez nagyon hasznos. Ha felülről üt, akkor magasan a feje fölött fogd el az ütését a levegőben, vízszintesen álló dusackkal, a hosszú éleddel úgy, hogy a hegyed a bal oldala felé nézzen, pont, mint a felháborító ütésnél. És amint összeütköznek, vagy megcsúsznak egymáson, akkor csavard be a rövid éledet gyorsan az arcára, majd emeld fel a markolatodat a bal oldaladon, és húzd tovább a jobb oldalad felé, végül pedig üsd meg előlről az arcát. Eközben az ütés közben lépj ki a bal oldala felé, az ütése előtt.

l) Gyors ütés

Gyors ütés. Ha az íjban állsz valaki előtt, és nem támad meg téged, akkor menj fel az örbé, mintha felülről akarnál ütni, de ne tedd meg, hanem fordítsd át a levegőben, és üss gyorsan egy alsót a jobb karjára, és csavard vissza a dusackod a bal vállad felé, és onnan üss egy fegyverütést a jobb oldalára, vagy a karja fölött vagy alatt, az arcára. Ha az ellenfeled az íjban áll, és nem akar dolgozni, akkor menj rá a rövid éleddel a dusackja fölött a fejére, vagy ha magasan, védésben tartja a fegyverét, akkor menj be a védeése alatt az arcára.

m) Csavartütés

A csavartütés egy csodálatos ütés, és a következő, nagyon egyszerű módon megy. Amelyik oldalra csak ütsz, azon az oldalon menj tovább és üss be még egyszer. Például, amikor egy bal felsővel támadsz, akkor húzd vissza és csavard át alulra a dusackod a bal oldalad felé, és ez egy mozdulat legyen, mintha ugyanazt a menetet akarnád megtenni az ellenfeled egyik oldalára, ez mindkét oldalon működik.

n) Kos ütés

Amikor az mindketten a magas védésben, az íjban vagytok, és egyikőtök sem akar támadni, hanem mind a ketten a másik ütésére vártok, akkor menj le előtte, és üss egy egyenest magad előtt a dusackja mögé úgy, hogy a markolatoddal a mellkasát veszélyeztesd, és olyan erősen tedd ezt, hogy az arcára is rápattanjon, egyszer vagy kétszer, ezzel munkára kényszeríted. De figyelj nagyon, hogy mikor mozdul le, ekkor azonnal lépj ki a bal oldala felé, majd üsd meg a markolatához közel az arcát, vagy próbálj más oda illő darabot, ami csak a helyzetnek megfelelő.

o) Váltó ütés

A váltóütést a tanuló öt ütéssel kell megtanulja, amik az alap ütések, és igazából nem más, mint egy ütéssel átmenni az egyik oldalról a másikra. Erről a könyv további részeiben még sok szó esik majd, és a daraboknál még sokszor kerül majd szóba, ezért most nem írok róla többet.

p) Keresztütés

A keresztütés nem más, mint a két dühítés a két oldalról, amit a két haránt vonal mentén hajtasz végre, mindkét oldalról ferdén az ellenfeled ütése ellen, és egymást keresztezik.

A jobb lábad legyen elől, és az elsőt a jobb oldaladról üsd a bal oldalára, a másodikat a bal oldaladról, a jobb oldalára, mind a kettő az arcát célozza meg, és tanuld meg ezt végrehajtani egymás után négyszer, ötször vagy hatszor, előre és hátra úgy, hogy a jobb lábad maradjon mindig elől. Így amikor lépni akarsz, akkor a hátsóval zárkózz fel, így léphetsz a jobbal, így mindegyik ütéshez (amiket keresztben ütsz) a legkisebbet léped.

Ez a keresztütést, a fent említett négy ütéssel, amik szabadon, egyenesen és gyorsan mennek, kinyújtott karral kell megtanulnod, és az ütés közben a karodat ne magadhoz közel vidd (ahogy néhányan mondják), mert ekkor röviden vívsz, hanem a karodat közel vidd hozzá. Mert ha közel viszed magadhoz, azt könnyű félrevezetni, és elkapni, ezért kell kinyúlnod a teste és a célod fele, amint van rá lehetőséged. Ezért megragadom a lehetőséget ebben a könyvben arra, hogy elmondjam, az ütések mindig szabadon és hosszan vigyed, ha így tanulsz meg a fő ütések, akkor a többi is könnyebb lesz majd. Így mindig azt vívod majd, amit akarsz.

Végül azt kell megtanulnod, hogy miként töri meg egyik ütés a másikat, ezzel a rövid szabállyal. Először is a felső megtöri (úgy, hogy az ellenfeled dusackja ellen, az erőse, a jobb kezére mész), amit ellened ütnek, legyen az alsó, vagy felsőkereszt, ezeket megtöri, vagy elveszi a dühítés, vagy a kereszt fölötti középső ütés, a felső ütés. Erről még azt kell megjegyezned, hogy két egyenes ütés, amik egymás ellen mennek a hozzájuk tartozó ütéssel, kivédik egymást. És ezzel az ütéssel mesterien kerülhetsz az övé fölé. Tehát, amikor egy alsót üt, legyen az jobbról vagy balról, azt megtörheted egy felsőütéssel. Ha viszont felülről üt rád akkor egy felsőkereszttel, vagy egy dühítéssel vedd el a támadását. Ezt a szabályt minden vívásban fontos tudnod, előnnyel és hátránnyal, erőssel és gyengével.

IV. fejezet

Hogyan használd a négy nyílást

Hogy miként van az ember felosztása, és hogy miért fontos, arról az előző részben, a karnál már olvashattál. Az osztások száma sem kevesebb, mint az ütések száma, amiket már lefektettem ez előtt. Ennél a fegyvernél fontos lesz azt megtanulnod a nyílásokról nagyon alaposan, hogy melyikre melyik ütést viheted be, és mikor. Ennek érdekében, először is azt kell megtanulnod, hogy miként ismerheted fel a nyílásokat, másodsorra pedig azt, hogy miként menj ellenük. Ezekről sokféle dolgot lehet elmondani, ezért a teljes elmagyarázása nagyon hosszú lenne, így inkább csak röviden írok róla, és remélem, hogy sok gyakorlással és odafigyeléssel megérted a nyílások fontosságát az itt leírtak alapján.

Először is arról szólok, hogy miként láthatod meg a nyílást az ellenfeled ütésén, nagyon figyelj erre a tanításra. Az elővívásban figyelj jól, hogy melyik oldalról akar ütni feléd, és amikor üt, akkor mutasd meg neki, hogy miként fogod elkapni az ütését, majd gyorsan üss is be arra a részre, ahonnan ütött, vagy amin keresztül ment. Tudd nagyon jól, hogy mindig az a nyílás a legszabadabb, ahonnan az ütését indította. Ez egy igazán fontos szabály, amire mindig figyelj, és mindig gondoldj rá, hogy arra a nyílásra a legjobb támadni, ahonnan a fegyverét indította, vagy amin keresztül ment. A második az, hogy figyelj meg jól a nyílásait a védésében, vagy az állásában, hogy a fegyverét magasan vagy középen tartja, vagy messzire viszi el. Ekkor az ütésed oda vigyed hosszan és teljesen, amelyik részét a legnyitottabbnak látod, és amint ez jól betalált, gyorsan menj el onnan, de ha nem ad neked nyílást, akkor üss tovább, és majd ad nyílást. De arra vigyázz nagyon, hogy előny nélkül sose támadj be egyikre se, hanem figyelj inkább a lehetőségeidre (amikor úgy üt, hogy nyílást csinál magán, ahogy az itt következő menetekben látni fogod), különben egy lépéssel elér, és az ütésével túlnyúl rajtad. Például, amikor a fegyverét a jobb oldalon, a dühállásban tartja, és te egyenesen a fejére ütsz, akkor a ki tud lépni a jobbjáról a balod felé, és onnan a fejedre tud ütni, mint ahogy te az ő nyílására, de ő elvisz onnan téged, és nem csak eltéveszted, de még jobban ki is nyitod magadat, ezért ő még jobban el fog érni az ütésével. Így hibázol az elő ütéseddel, és ő talál az után ütésével.

Ebből következik a második, hogy miként érd el a nyílásait próbálgatással. Amikor egy jobb oldali állásban tartja a fegyverét, amelyikben csak akarja, fent vagy lent, akkor üss egy egyenes felsőt a bal oldalára, de ne akard vele eltalálni, csak csalogasd el a jobb oldaláról, kényszerítsd védésre. De ne találd el az ütéseddel a védését, hanem húzd vissza az ütésed, majd vidd körbe teljesen és üsd meg gyorsan a jobb oldalát, ahonnan az előbb eljött, hogy az ütésed ellen menjen. Ezt nem csak két oldalon, hanem az összes nyílásra kipróbálhatod. Tehát amelyik negyedbe vezeti a kardját, onnan csalogasd el egy ütéssel, de na azért, hogy eltaláljad már az elsővel, hanem azért, hogy azt a nyílását szabaddá tedd, és üsd meg ott azonnal, amint arról a helyről elmozdult a fegyverével, így minden előütésednél biztosítod magad arról, hogy nem fogsz megsérülni.

Továbbá a következőt mindig tudd, amikor ütsz, kettőből egynek mindig találnia kell, legyen az az első, vagy a második, és erről egy példát is elmondok. Ha valaki az íjban áll előtted, és olyan közel tartja magához a védését, hogy látod az arcát a dusackja fölött, akkor üss két középsőt, mindkét oldalról egyet, egymással szemben. Az első a jobbról üsd a dusackja fölött, erősen a markolata elé, a felső keresztben, az arca felé kinyújtott kézzel, és testedet vidd el teljesen balra, az ütésed után. A másodikat balról üsd a dusackja alatt, a kezére a felsőkeresztben. Az első ütésed nem fogja eltalálni az arcát, de felfelé kényszeríti, és ha felfele mozdul, azzal helyet ad neked ahhoz, hogy a második ütéseddel a bal oldaladról

eltaláld a jobb karját. Innen harmadiknak azonnal üss egy dühütést, jobbról ferdén, a bal oldalára, az arcába. Ha viszont magasan tartaná a védését, akkor az elsőt a dusackja alatt üsd el a jobb karjára, és amint erre lefele mozdul, akkor a másodikat a jobb oldaladról üsd a fegyvere felett, az arcába. Amikor ezt a két ütést egymás után gyorsan megtetted, akkor találni fogsz az elsővel alulról a karjára, vagy a másodikkal az arcába, a dusackja fölött, ekkor, ha mind a kettőt védeni akarja, akkor nehéz dolga lesz. Ha jobbra, messzire viszi magától a védését, akkor az elsőt felülről üsd a bal oldalára, majd lépj és üsd a másodikat (miközben visszahúzza a fegyverét balra, hogy védje az ütésed) felülről a jobb karjára. Hasonlóan, amikor túlzottan a bal oldalára viszi a kardját, akkor az első felsőt a jobb oldalára üsd, a másodikat pedig a baljára, kilépéssel. Az ilyen ütések mindig gyorsan menjenek egymás után, lépéssel. De hogy miként vezesd az egyik nyílásról a másikra, arról a menetekben eleget olvashatsz majd.

V. fejezet

A védésekről

Ez a rész a védésekről szól, és arról, hogy miként lehet felosztani minden ütést három módon, név szerint ingerlőre, elvevőre és találóra.

Ez idáig már hallottál az állásokról és az ütésekről, és a nyílásokról is, amikre az ütések vinned kell, és mindezt hosszan magyaráztam, de ez még nem elég. Ezért most megtanítom neked azt, hogy miként üsd meg az ellenfeledet stabilan és hosszan magad előtt. Azt, hogy honnan üt az ellenfeled, meg kell tanulnod felismerni és védeni. A védésről magáról a kardnál már sokat írtam, így megragadom az alkalmat, és a dusacknál már sokkal szabadabban kezelem azt a témát, ami a vívás másik fő része.

Tudnod kell, hogy kétféle véde van. Egy felülről, és egy másik alulról. Az első a felsőütésből jön és a metsző állásból, avagy az egyenes védekből ered. A másik véde az alsóütésből jön, amiből az íj származik. Ez a két ütés kétféleképpen hajtható végre, először is felülfogással, hogy az ütést megtörje, a második mód pedig az útba ütés.

A felülütés nem más, mint az, amikor a védevel az ellenfeled ütése ellen mozdulsz, és megállítod azt, legyen ez az íjjal az alsó ütésből, vagy az egyenes védevel mész át rajta, vagy egy felső ütéssel. Tehát a fegyverét, amit át akar vinni, nem hagyod elmenni, hanem megállítod kinyújtott kézzel egy védevel, így a védevel alulról rámeész az ő felső ütésére a levegőben. Ekkor minél magasabban állítod meg az ütését, annál jobban kikönnyíted, és így nem csak könnyebben teheted meg az után ütésedet, hanem sokkal biztosabban találhatsz vele.

Hasonlóan védheted az alsó ütést is, de itt az ütése fölé menj, és kinyújtott kezekkel ess rá, ezt a védet a hosszúhegyben fejezed be. Tehát, amikor valaki alulról, vagy a felsőkeresztben üt ellened, akkor ess rá egyenes védevel, és amint ütköznek vagy koccannak, akkor csavard be a hegyedet az arcába, egy oldalra történő kilépéssel.

Ha viszont felülről üt, akkor alulról fogd el az íjjal, és mint koccannak a dusackok, akkor csúsztasd be az elől lévő hegyedet a mellkasára, ezt hívják gólya csőrnek is.

A másik művészet az, amikor ütésekkel védezel, tehát az egyik ütést a másikkal töröd meg. De itt kell megjegyezned, hogy az után ütés az alsóütést mindenképpen megtöri, tehát, amint megtámad egy ütéssel, akkor üss vele egyszerre, és ezzel a támadásoddal együtt ugorj ki az ütése elől oldalra, így amikor találkoznak a dusackok, akkor a tiéd felül, az övé alul lesz. Ezzel a lépéssel mindig biztosíthatod magad arról, hogy ő az előütésével alulra, és te az után ütéseddal felülre kerülj.

De a felső ütését megtörheted egy alsó ütéssel is. Név szerint, amikor az ütése feléd érkezik, akkor lépj ki oldalra a csapása elől, és üss be azonnal a felsője ellen alulról. És habár az alsó ütés gyengébb, mint a felső, de a kilépéssel biztosítod, hogy elég erős legyen. Így törheted meg egy ütéssel az ellenfeled ütését. De tudd azt is, hogy a felső ütés az összes többit megtöri, ahogy az őrállásnál hallani fogod majd.

A három féle ütés

Azt is fontos jól megtanulnod, hogy hogyan lehet három csoportba sorolni az ütések, az első az ingerlő, a második az elvevő, vagy védő, a harmadik pedig a találó.

a) Ingerlő:

Ingerlőnek azt az ütést nevezem, ami az ellenfeledet elviszi és kicsalogatja az előnyéből, hogy mozdulnia, és ütnie kelljen.

b) Elvevő:

Elvevőnek azt az ütést nevezem, amivel az ellenfeled ütésének útjába állsz, és megtöröd, útba ütés, és kivétel segítségével.

c) Találó:

A találó egy olyan ütés, amivel miután az elsővel kimozdítottam egy ütésre, és másodikkal pedig elfogtad a dusackját, és megállítod, majd harmadjára gyorsan ütsz, még mielőtt össze tudná szedni magát az elvett ütése után, és betámadsz a következő nyílására.

Amikor az ellenfeled az elővívásban egy állásba vagy védésbe mozdul, és nem fog belőle ütni, és te sem mersz betámadni az előnyös helyzetére, akkor tegyél így. Üss hosszan magad előtt, kétszer vagy háromszor a nyílása felé, vagy a védése ellen, komolyan és dühösen. De az ütéseid közben figyelj nagyon, és amint kimozdul és beüt, akkor lépj ki oldalra az ütése elől, és üss rá a támadására egy egyenes ütéssel magad előtt, és ha egy nem gyengíti el eléggé, akkor üss még rá kétszer vagy háromszor keresztben a dusackja ellen hosszan, és tedd ezt mindaddig, amíg úgy nem érzed, hogy már eléggé kikönnyítetted, és elment oldalra. Majd mielőtt összeszedné magát, üss be a következő nyílására, és a nyílásáról gyorsan a dusackjára, legyen ez ütéssel vagy kötéssel. Viszont ha úgy áll előtted egy állásban, hogy nem tudsz átütni a védésén, vagy úgy vezeti a védését, hogy önmagad veszélyeztetése nélkül nem tudnád megtenni az első ingerlő ütést a nyílására, akkor figyelj, akkor a második ütéssel a fegyvere előtt vagy ellen menj, minél közelebb a kezéhez annál jobb, egy vagy két ütéssel, egymással ellentétesen, ahogy a lehetőségeid adják.

Továbbá tudnod kell azt is, hogy a három ütéssel mindig átváltod magad, először az elsővel, aztán a másodikkal, majd a harmadikkal, egy ingerlővel, egy elvevővel vagy egy találóval. És ha az elsővel el tudod találni, akkor a másodikat vidd át védésbe, ha viszont a másodikkal találsz, akkor a harmadikkal védj. Így mindig biztos lehetsz a fegyverében, és egy kézre hajtod végre. A három ütést egymás után gyorsan hajtsd végre, és ne csak egy ütést hajtsd végre egyszerre, hanem felsőt, középsőt és alsót egymás után, és egymásból. Háromból egy mindig találni fog, az első, a második vagy a harmadik, ahogy az itt következő példákban látni fogod majd.

VI. fejezet

A menetek az állásokból

Mivel idáig meg elmagyaráztam ennek a fegyvernek minden fontos darabját, így most következhetnek az állások a meneteikkel, és a hozzájuk tartozó magyarázatokkal. Itt kell azt is elmondanom neked (mint már korábban említettem), hogy az állások nem csak arra valók, hogy várj bennük, hanem ebből értheted meg azt is, hogy miként fog vívni az ellenfeled, sőt ezek a kezdetei és végei is a védéseknek és a támadásoknak. Így amikor az íjban állsz, akkor csak az íjból üthetsz, tehát vagy az órbe, vagy a bikába mész fel, esetleg körbe mehetsz a dusackoddal a fejed körül, hogy onnan indíts egy ütést, így a körbehúzással a dühállásba kerülsz, innen pedig az arcod előtt mehetsz el. Vagy amikor befejezted a felső ütést, és nem oldalra mentél az ütéssel, úgy egy váltóba kerülsz, onnan felfele védhetsz, így az íjba, vagy a hosszúhegybe kerülsz. Erről tudd azt, mi az egyes állások avagy ütések célja. Így tehát a dühítés a dühös mivoltáról, a bika a szúrásairól, a vadkan arról, hogy oldalról támad, pont, mint a vadkan. Az állások ismerete egy nagyon fontos tudás, így amikor egy ütéshez visszavonulsz egy állásba, akkor már a levegőben tudod, hogy melyik nyílásra támadhatsz. Valamint amikor egy ütéshez visszavonulsz, mondjuk egy húzással, akkor egy kicsit várj, hogy meglásd érdemes-e beütni a nyílására vagy az ütésére. Így már a levegőben megláthatod, hogy az ütéssel eléred-e a beérkező ütését. Ezért egyik állásban se állj túl sokáig, és ne várj túl sokáig az ütésre sem, hanem mindig válts át az egyik állásból a másikba, mindaddig, amíg az alkalmat meg nem látod a támadásra. Valamint az egyes állásokhoz rendszerezve tudjad a meneteiket, hogy ha egy állásba kerülsz, akkor onnan azonnal tudj vívni, és mindig legyen egy kész meneted. Tovább azt is tudnod kell, hogy az egyes állásokat úgy állítottam össze, hogy milyen meneteket vívhat ellene, tehát ez a rész nem arról szól, hogy melyik állásból miként vívj az egyes állásai ellen, hanem a menetek szerint rendeztem össze. Valamint ezt a rendszerezést ne úgy használd, hogy a vívásban mást nem tehetsz, ezek csak példák, amikből megtanulhatsz fogásokat, amik később természetessé válnak számodra, és jó alapot adnak.

1. Az órról

Ez a felső állás a felső ütések kezdete, ezért órnek hívják. Egy ütést befejezve az órbe kerülhetsz, ahonnan megláthatod, hogy hol van nyílása, és hogy hogyan érheted el felülről. Ekkor üthet úgy, ahogy akar, mert ebből az állásból könnyen elérheted és a legkevesebb erődbe fog kerülni, hogy ne tudja végrehajtani vagy elnyelni az ütést.

Ebbe az állásba így állj, tedd a jobb lábadat előre, és tartsd a dusackod a fejed fölött, a pengédet lógasd be magad mögé, ahogy az itt látható képen van.

B jobb nagy

a) Miként és hogyan kell valakit egy ütéssel átnyúlnod

Az elővívásban állj a felsőállásba, ha ekkor az ellenfeled a tested külső oldalára vagy a karodra támad, magasan vagy alacsonyan. Amint kinyújtja a karját, hogy üssön, akkor lépj ki a jobb oldala felé az ütése elől, és üsd meg kívülről a jobb karja fölött a fejét erősen, a dusackján keresztül úgy, hogy a fegyvered a bal oldaladra kerüljön, ezzel a középső állásba kerülsz. Innen üss egy felsőkeresztet, a jobb karja és a feje ellen, a hosszú éleddel vagy a

lapoddal találj be, ezen ütés végén a jobb vállad fölé kerülsz, innen egy szempillantás alatt üss két dühütést, egyet mindkét oldalról, egymáson keresztül, az arcára.

Viszont ha előtted üt az arcodra, a bal oldalad felé, akkor amint támad, lépj az ütése elől a bal lábaddal a jobb mögé a bal oldala felé, majd kövesd ezt a jobb lábaddal kicsit felé, és miközben lépsz, üss két gyors felsőt kinyújtott karral, ferdén az arcába és a karjára, így a második ütés végén a bal oldali középsőbe kerülsz, és ezzel kinyitod neki a jobb oldalad. Ekkor figyelj nagyon arra, hogy mikor üt be a nyílásodra. Amint megteszi, akkor a bal oldaladról jobbra fölfele üsd ki a fegyverét az útból, és innen erősen vidd át a dusackod a fejed körül a jobb oldali bikába. Ezzel a kiütéssel lépj ki a bal lábaddal a jobb oldala felé, és sebesítsd meg az elől lévő hegyeddel, amihez lépj előre. Viszont ha nem akarja megtámadni az adott nyílásodat, akkor üss a bal oldaladról a hosszú éleddel felfele a jobb oldalára, és fejezd be a menetet úgy, ahogy feljebb tanulhattad, majd keresztütésekkel távolodj el tőle.

b) Szabály

Összegezve, ha a felsőállásban állsz, és kívülről vagy belülről üt a testedre, jobbra vagy balra, akkor lépj ki az ütése elől, és üss hosszan az ütése fölé, a fejére, és amint az egyik oldalról így véghezvittél egy felső ütést, a másik oldalról üss egy középsőt, az arcára, majd dolgozz tovább más darabokkal, vagy egy kereszttel üsd el magad tőle.

c) Menet a csalóval

Ez a menet arról szól, hogyan miként vívj az őrből, ha az ellenfeled nem akar ütni, ez az első menet a csalóból.

Figyelj, ha az ellenfeled nem akar ütni, hanem egy védésben áll előtted, akkor lépj a jobb lábaddal a jobb oldala felé körbe, és az elsőt felülről és kívülről üsd a jobb karjára. Ezt védenie kell, és amint látod, hogy a dusackjával az ütésed ellen megy védeni, akkor ne hagyj, hogy összeérjenek vagy találkozzanak, hanem hagyd tovább menni, és vidd le a csalódat. Majd lépj vissza gyorsan balra, és üsd meg az arcán.

d) Egy másik csalás

Egy darab és egy példa hogy miként verjed át az ellenfeled, hogy felfele menjen, így a jobb karodat szabaddá téve

Üsd az elsőt felülről, egyenesen a skalpjára, és amint megindítottad az ütésedet felülről, akkor fordítsd át a levegőben úgy, hogy a rövid éled menjen felé, mintha azzal akarnád eltalálni. De figyelj, és amint elindul, hogy az ütésed ellen menjen, akkor azonnal húzd vissza még jobban, és vidd el a fejed körül, majd üss be balról a lapoddal kívülről, a jobb karjára, és látni fogod, hogy a téveszt majd, ezt kövesse egy keresztütés. Ez egy nagyon jó csalás, mert azzal, hogy a rövid éledet ráfordítod, hogy a középső ütésed még erősebben tudod továbbvinni, mert amint az ő ütés elment fentre, úgy a tied szabadon repül a felsőkeresztben és talál.

e) Egy csaló, ha nem akar megtámadni

Egy darab, amiből megtanulhatod, hogy miként kényszerítsd ütésre az ellenfeled, és hogy hogyan kell azt elfogni, és amint onnan tovább akarna menni, beüthetsz az arcára vagy a karjára.

Amikor valakivel vívni akarsz, de nem akar támadni, akkor olyan darabot próbálj ellene, amivel kimozdítod és ütésre kényszeríted. Tehát állj úgy elé, mintha egy felsőt akarnál ütni, de ne találj be vele, hanem húzd vissza egy védésbe, amivel elfogod az ütését, amivel ellened akart menni, ezzel elveszed az előnyét is, erről itt egy példa.

Egy lépéssel indíts egy magas ütést, és amint ez talált, akkor fordítsd be a rövid éledet a bal oldalára, majd készíts elő egy alsóütést a jobb oldalára. Egy olyan alsóütést, amivel nem találsz be, hanem amint visszahúzza és betámad, akkor üsd meg azt az alsót balról, amit előkészítettél, és fogd el vele az ütését a levegőben. Figyelj jól, mert ezután, amint elmozdul a védésedről, akkor azonnal üss be egy középsőt jobbról az arcára, majd egy hosszú dühütést balról.

f) Miként próbáld egy függőlegessel felülről közel, ami miatt

Fordítsd rá a jobb oldaladat egészen, és a jobb lábad két lépésével, két magas, egyenes és erős ütést vigyél be az arcára. Amint ezzel magasra vitted a dusackját, akkor azonnal üss két középsőütést, mindkét oldalról egymás ellen, az elsőt jobbról, a dusackja alatt, belülré a karjára, a másodikat, amint az első tovább ment, balról, a jobb oldalára, a dusackja fölött, az arcára. A harmadik egy magas ütés legyen balról és fentről, az arcára.

Az őrt két darabra lehet osztani, és mindegyik a felső ütésből származik. Név szerint az első a túlnyúlás, amit már megtanultál. A második pedig az ütés elnyelés, amit az egyenes védésnél, ez után fogsz olvasni.

2. A bikáról

Ez az állás nem csak a zuhanó és az egyik legjobb állás, amiből az összes ütést és összes darabot gyorsan végre tudod hajtani az előütésként. Ebbe az állásba így állj, tedd a bal lábadat előre, és tartsd a dusackod markolatát a jobb oldalon, közel a fejedhez úgy, hogy a hegye az ellenfeled arcába nézzen, pontosan úgy, mint az alábbi képen is láthatod. És ez az állás nem más, mint egy visszahúzott felső szúrás.

L kép nagy lépő alak

a) Az első darab

Ebből azt tanulhatod meg, hogy miként nyúlj túl rajta egy ütéssel a bikából, egy belógatott középső ütéssel, majd egy szúrással, majd végül egy keresztütés. Amikor az elővívásban a bikába kerülsz, és az ellenfeled a jobb oldaláról üt meg téged, legyen az felülről vagy alulról, akkor lépj ki teljesen balra az ütése elől, majd üss vele együtt úgy, hogy a fegyvereddel az övé fölött maradj, és az arcára célozz, a keze ellen ütve. Ha innen a dusackját kinyújtott kézzel tovább viszi erősen úgy, hogy a dusackod körbe tudod lőni a fejed körül a zuhanóba, ami a bal bika, innen üss egy középsőt, a kifele álló lapoddal a jobbja ellen, tovább az arcába úgy, hogy a fegyvered tovább repüljön a fejed körül a jobb bikába, ez a két ütés gyorsan menjen egymással szemben. Innen egy szúrással támadj, de félúton húzd vissza, majd innen üss két erőset, keresztben.

b) A második darab

Ebből megtanulhatod, hogy miként támadj a karjára miközben kimozdul, és hogy miután ebből tovább üt, akkor azonnal üss a fegyvere fölött a fejére. Amikor az elővívásban ebbe az állásba kerülsz, akkor figyelj, és amint üt egyet, akkor üss egyet a felsőkeresztben, vagy alulról (amikor mozdul, hogy üssön) jobbról, a keze ellen. Ezután üss gyorsan, miközben támad feléd, de lépj is ki hozzá a jobb oldala felé, ki az ütése elől, az ütésed pedig a jobb karja fölött menjen a fejére

c) A harmadik darab

Ez arról szól, hogy az bikából miként mozdulj úgy, hogy kívülről a jobb oldalról védhess, majd után üthess. Ha a jobb oldaladra támad, miközben a bikában állsz, legyen az alulról vagy felülről, akkor lépj ki a jobb lábaddal a jobb oldala felé, majd nyújtsd ki a dusackod a jobb oldala felé. Eközben a munka közben lógasd le az elől lévő hegyedet a föld felé, majd kapd el lógatott dusackkal balról jobbra az ütését. Ez a félrehelyezés és kilépés egymás ellen menjen, és amint a dusackod a lapoddal védekezés közben összeütközik az övével, akkor húzd el a fegyvered az övéről fölfele a bal oldalad irányába, hogy üthess, majd kívülről üsd meg a jobb karja fölött a fejét, ehhez lépj még tovább, a jobb oldala felé. Vagy amikor a lefele lógatott dusackkal félrehelyezted az íjban az ütését, és ha ekkor lemozdul a védéséről, hogy üthessen, akkor lépj egy kettős lépéssel a jobb oldala felé, és közben húzd meg felfele az dusackod a fejed körül, majd üss a kampós éleddel a jobb oldaladról a dusackja alatt ferdén felfele, belülről a csuklójára, vagy a lapjára, amint azt az itt következő figurákon láthatod. Ez az alsó ütés, amint visszahúzza magát, hogy üssön, menjen a bal vállad fölé, és innen üss két ütést, a keresztben, hosszan.

d) A negyedik darab

Ez egy szabály, amiből megtanulhatod, hogy minden ütést, jöjjön az jobbról vagy balról, bármely állásból biztosan elfogni. Ez egy jó szabály, amikor ütéssel, vagy mozgással az állásba kerülsz, és azonnal és előreláthatatlanul üt feléd, akkor mozdulj ki az állásból úgy, hogy a hegyed az arcába nézzen úgy, hogy a hosszú éled a beérkező ütésére, amit elfogsz eltérítse. Amikor a szúrás végén a hosszúhegyben állsz, arról szól ez a példa. Ha az elővívásban a bikába kerülsz, és az ellenfeled a jobb oldaláról üt feléd, a balodra, akkor lépj ki jobb lábaddal a bal oldala felé, kicsit oldalra, és szúrj az arcába kinyújtott kézzel, miközben üt. A szúrás közben fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére, ha védené a szúrást, és felfele mozdulna, akkor menj fel a markolatoddal a bal oldaladra, és üss onnan egy alsó ütést a jobb oldala felé, és ezután a jobb lábaddal kilépve gyorsan üss egy felsőt a egyenesen felülről az arcára.

e) Mit vívj a bikából, ha nem akar elsőnek ütni

Amikor az elővívásban észreveszed, hogy nem akar ütni, és ő akar téged egy darabbal elfogni, akkor figyelj nagyon, hogy milyen állásba áll, mert ebből megláthatod majd, hogy a kezét magasra vagy alacsonyra, esetleg messzire viszi. Tehát figyelj nagyon, és amint észreveszed, hogy magasra megy a fegyverével, akkor így vívj ellene. Név szerint, az előbb említett bikából üss egyet alulról a felsőkeresztbe, a dusackja alá (akkor, amikor magasra viszi), felfele az arcába, és a jobb keze ellen, arra, amiben a fegyverét fogja. Az ütés végén a baloldali dühállásba kerülj, és onnan üss úgy, mint az előbb, a hosszú éleddel egyenesen és erősen fölfele, a jobb oldala felé, az arcára, ehhez az ütéshez ki kell lépned a jobb lábaddal, ami idáig is elől volt, még inkább hozzá lépned, és ezzel az ütéssel a jobb oldali felső állásba kerülsz, ebből az állásból pedig gyorsan üss egy keresztütést, az arcára.

f) Egy példa a magasra vitt fegyver ellen

Ez arról szól, hogyan birkózz meg azzal, aki a fegyverét magasra viszi, és ebből hogyan támadj felülről az arcára vagy a fejére. Az elővívásban lépj felé a jobb lábaddal, és szúrj a dusackja alatt az arcára, vagy a mellkasára, pont úgy, mint itt.

K kép felső kicsik

Ha ez után lemegy, hogy védje a szúrást, márpedig védenie kell, ha nem akarja, hogy fejbe szúrják, akkor húzd körbe a dusackod a fejed körül és miözben ő még lefele megy, üss be a felsőkereszt fölött a fejére, a harmadik támadásod egy egyenes felső legyen a függőleges vonal mentén az arcára, de ehhez az ütéshez mindenképpen lépj is ki a jobb lábaddal. Amikor az ütés után a bal oldali váltóba kerültél, akkor menj fel a jobb karján kívülre a hosszú éleddel, felfele a fegyverére védeésbe, ezzel kösd le alulról a dusackját, és amint elmozdul a fegyveredről, és visszahúzza azt fentre, hogy üthessen, akkor üss vele együtt felülről, keményen, közel a markolatához, az arca felé. Ehhez az ütéshez még jobban lépj körbe körülötte a jobb lábaddal, így a felsőtstedet be tudod bújtatni az ütésed mögé, és hogy biztosan állj, amiből könnyen védeésbe mehetsz.

g) Miként menj a közel vitt fegyvere ellen

Ha a dusackját a védeésével közel viszi, név szerint az íjba úgy, hogy a markolata fölött a fejét teljesen látod, és el is éred, akkor lépj és üss a jobb oldaladról a bikából a markolata fölött a kereszt fölött az arca felé, olyan erősen a markolatára, hogy az említett ütésed ráérkezzen, és találjon. Miközben az ütésed az arca felé repül, akkor húzd vissza a markolatodat felfele, majd lépj a bal lábaddal a jobb lába mögé, a bal oldala felé, majd kövesse ezt a jobboldal az előbb említett oldalra, majd a másodikat gyorsan üsd ezzel a lépéssel egyenesen felülről az arca felé. Ez a két ütés, név szerint a felsőkereszt és a felső jó lépéssel és gyorsan kövesse egymást, mert úgy jön ki ez a darab jól.

h) Egy példa a kampós éllel

Ez arról szól, hogy, amint utánütsz a dusackja gyengéjének, azzal elfogod az ütését, és kampós éllel jobbról, hosszú éllel balról az arca felé üss. Ha hosszan maga előtt tartja, vagy viszi a dusackját, és készen áll arra, hogy utána üssön, akkor lépj és üsd az elsőt a jobb oldaladról, a bikából a bal oldala felé a dusackja gyengéje felé, majd ezután azonnal tedd meg az után ütsz, ezzel előkészítve magad. Tehát az első ütés után húzd vissza a markolatodat felfele, a fejed körül, majd a másodikat is a jobb oldaladról üssed, a felsőkeresztben az ütés ellen, amibe az első ütésseddel kényszerítettél, ezzel elfogod a beérkező ütését. Pontosan így.

G kép nagyok a jobbon

Amint az ütsz a dusackod hosszú élére érkezik, azonnal lépj ki a bal lábaddal a jobb oldala felé, körbe, és ezzel az ütéssel, eközben a lépés közben vedd le a fegyvered az övéről, és vidd körbe a fejed körül, majd üss be a kampós éleddel kívülről a jobb karja mögött a fejére, ahogy itt áll.

G kép nagyok közti kicsik

Ezt, ha csak nem akarja, hogy megüssék, védenie kell, de amint ezt a támadásodat háritani akarja, akkor kinyitja az arcát, ahova a bal lábaddal egy lépésével át is üthetsz, ezután az ütsz után menj vissza egy jó védeésbe.

i) Egy példa áttöréssel

Ez arról szól, hogy az ellenfeled védeésén alulról és felülről miként törj át. Ha az ellenfeled egy állásba mozdul ellened, akkor figyeld meg jól, hogy melyik állás az, és az elővívásban vedd fel a bika állását, a jobb oldalon, innen egy egyenes szúrással támad meg, felülről a bal oldalára, és amint felmozdul, hogy védje a szúrásod, akkor húzd vissza, anélkül,

hogy befejeznéd, a jobb oldaladra. Innen parittyaként lőj ki a kampós éleddel egyenesen felfele a bal oldala felé, az arca irányába, majd védésbe. Ehhez a darabhoz jól kell tudnod lépni. Név szerint, amint szürsz felé, emeld fel a jobb lábad, húzd vissza az elindított ütést gyorsan, majd üss alulról, és eközben fejezd be a lépést, amivel közel kerülsz hozzá. Mintha az ütést és a lépést egyszerre akarnád befejezni.

Ebből az alsó ütésből üss még egyet úgy, hogy a bal oldala felé mozdulsz, felülről az arcára, egyenesen és hosszan magad előtt, amikor betámadtál alulról és felülről is a hozzájuk tartozó megfelelő lépéssel, akkor fejezted be megfelelően a darabot.

Ha valaki ezzel a darabbal mozdulna ellened, akkor azt a következő módon törheted meg. Miközben felfele mozdulsz, hogy elkapjad a szúrását, és észreveszed, hogy visszahúzza azt, és alulról akar belőle ütni, akkor lépj ki a jobb lábaddal teljesen a jobb oldala felé, és ess rá felülről a hosszú éleddel erősen az érkező alsó ütésére úgy, hogy amikor ráérkezel az ütésére, akkor a dusackod hegye az ellenfeled jobb oldalára nézzen. A védésed olyan legyen, hogy ne tudjon átjönni rajta, innen húzd vissza gyorsan a bal válladra, ahonnan üss egyet kívülről a jobb karja fölött a fejére ha már megtörted a felfele rántást, akkor fogd el (mint ahogy az előbbi alsót felülről már megtanultad) a felső ütését is a hosszú éleddel. Figyelj jól, és amint az ütése ráérkezik a védésedre, ezután pedig húzd vissza a dusackod a bal vállad fölé, és üss a következő nyílására, vagy amint elfogtad a felsőütését a védéseddel, szúrj be gyorsan a dusackja alatt a fejére, így kinyitod a felső nyílásodat.

j) Egy példa csuklóra támadással

Egy darab arról, hogy miként hajts végre egy olyan ütést, amivel könnyebben eléred a rövid éleddel a csuklóját. Amikor az elővívásban vagy, akkor figyelj nagyon arra, hogy az ellenfeled az íjba akar-e állni, ha észrevetted, hogy igen, akkor lépj és üss egy egyenes felsőt a bikából a bal oldalára, de ne hagyd, hogy ez az ütésed találjon vagy ráérkezzen a védésére. Hanem amint a felfele mozdul, hogy védjen, akkor húzd vissza gyorsan az ütésedet a bal oldaladra, a fejed köré, és ezen húzás közben fogj rá még jobban markolatodra, mintha hosszan akarnál ütni, és a kampós éleddel. Majd üss még egyet (miközben mozdul, hogy elfogja az ütésed) a jobb oldaladról a dusackja alatt, befele a jobb karjára, fölötted a bal oldalad felé, mint ahogy az itt látható alakok mutatják. De ezzel az ütéssel ne menj hozzá közel úgy, hogy egy nyílás legyen a könyöke és a keze között és el tudd írni, ez után az ütés után vidd körbe a dusackod a fejed körül, majd üss még egy középsőt vagy egy felsőt az arca felé.

I kép jobb oldaliak.

k) Egy jó darab a veszélyes ütésből, amit a bikából jól lehet vívni

Ha az ellenfeled az íjban találod, akkor lépj és üss egy erős egyenest felülről a markolatára, ez után az ütés után biztos, hogy támadni fog, ezért figyelj arra, hogy ne menj túl az ütéseddel, hanem amint ráérkezett az ütésed a fegyverére, akkor hagyd a pengédet közel a jobb karjához lemenni. Eközben húzd fel a markolatodat, majd a másodikat gyorsan üsd közel a markolatához, a fejére miközben visszahúzza a dusackját, hogy üssön. Mindvégig figyelj arra, hogy ne lépj hozzá túl közel, csak épp annyira, hogy ezt a darabot jól végre tudjad hajtani.

l) Egy másik az ébresztőből

Figyelj, amikor az ellenfeledet az íjban találod, hogy védje magát, akkor lépj és üss egy egyenes ütést a bikából, és amint ez ráérkezik a védésére, akkor fordítsd be a dusackja

fölött az elől lévő hegyedet az arcára, és a dusackján csúsztatva szúrjad meg. Ezt felfele kell védenie, és amit észreveszed, hogy felfele mozdul, azonnal vidd körbe a fegyvered a fejed körül, és üss egy felsőkeresztet jobbról, a bal oldala felé (miközben a dusackja még magasan van) az arcára. Ha ezt védi felülről, akkor maradj a dusackján, és csavard be a hegyedet a dusackján az arcába, ha ezt is védené, akkor menj át a fegyvereddel a jobb karja alatt és kívülről szúrd meg az arcát a jobb karja fölött. Ha ezt a szúrásat is védené, akkor vidd a dusackod körbe a fejed körül, és üss ellene egy középső ütést, a következő nyílására.

m) Egy jó darab a bikából, amivel egyenesen áttörhetsz

Figyelj, az elővívásban, amint el tudod érni az ellenfeledet, akkor lépj és üss egy erős ütést kinyújtott kézzel egyenesen a védésén keresztül úgy, hogy az ütés végén a dusackod a bal oldaladhoz közel, a hegyével mögéd kerüljön, vissza az elővívásba. Innen üss tovább egy erős és egyenes alsót a jobb oldalára, a harmadikat a jobb oldaladról üssed a baljára, a legyen az a dusackja alatt vagy fölött, az arcára.

n) Egy fontos szabály

Ez arról szól, hogy miként kell megtörni minden kézi darabot. Először is bemutattam minden egyes darabot a maga törésével összerendezve, hogy érthető legyen, máskülönben erről a második könyvemben (amit idővel, a művészetről, majd kiadok) szép darabokat és töréseket mutatok be, és erről szól egy általános szabály, hogy minden kézi törést miként tanulj meg. Vívás közben, ne csak félig figyelj meg, vagy csak részben tudjad azt, hogy miként akar ellened vívni, hanem pontosan tudjad, mert így tudod csak megtörni. Ezért mondom mindig azt, hogy sok darab van, de csak kevés törés, és hogy az előnnyel és a hátránnyal okosan bánj, és hagy, hogy az ellenfeled igyekezzon a törésével, mert ha egy féleképpen megtör, akkor két másik helyet ad a munkára. Az említett törés, pedig a következő, ha az ellenfeled egy ütéssel akar eltalálni, és ezt neked védened kell, akkor egy erős védelemmel kerülj az ütése alá, és állítsd is meg vele, hogy ne tudjon átjönni rajta, és emiatt vissza kelljen húzni a dusackját. Ekkor szúrd meg, miközben ő elmozdul a fegyveredről, hogy üthessen maga előtt, az arcát, majd fordítsd rá a hosszú éledet arra a helyre, ahonnan látod, hogy ütni készül, így véded. Viszont, ha nem tudod megállítani az ütését, mert olyan erős, és át akar törni rajtad, akkor figyelj, és amikor a dusackja a tiedről lemegy a földre, vagy ki az egyik oldalra, és (miközben a dusackja épp elmegy) szúrj be egyenesen az arcába, és ezt a szúrásat akkor fejezd be, amikor a fegyvere épp eléri a földet. Ha egy félrevezető ütéssel akarna ellened dolgozni, akkor is szúrd meg a hosszú hegyből a mellkasát vagy az arcát, miközben a fegyverét egyik helyről a másikra viszi. Figyelj jól, hogy hol akar bejönni az ütésével, és erre a helyre fordítsd be a hosszú éledet úgy, hogy a markolatod felfele nézzen, és maradj ez alatt a hegyeddel a mellkasán vagy az arcán, majd amint látod a helyet és a lehetőséget üss be egyet a következő nyílására. Ez egy jó összegzés, és egy fontos tudás minden törésről. Név szerint, amint két ütés összetalálkozik, akkor miközben ő még csak érkezik a kötésbe, te már szúrj be a dusackján, a mögé. Ezt a szabályt minden egyes összeütésnél tudjad, és próbáld, mert így bármit is akarna vívni ellened, könnyen megtörheted, és ami darabok próbálgat, elveheted. Így az ellenfeled nem tud majd ütni, és mindig állásokat vesz majd fel, amikből nem mer majd nyílásokra támadni, és ekkor már csak arra kell figyelned, hogy az állásait megtörjed. Tudnod kell, hogy melyik ellen mit próbálgass, név szerint, amikor valamilyen állást felvesz, akkor egyenesen szúrj ki a hosszú hegybe, az arcába, és amelyik oldalról kiüti a szúrásod, arra az oldalra üss be, innen pedig már megfogod látni a következő lehetőséget.

3. A dühállásról

Ezt az állást mindkét oldalra felveheted, ahonnan a legerősebb ütés indul (amit atya ütésnek hívnak). E két állás között és a két bika között nagy a hasonlóság, mert ami a bikából a szúrás, az a dühből asz ütés, és amelyik darabot az egyikből meg tudod tenni, meg tudod azt a másiktól is. De a dühállásban az egyik oldaladat teljesen ki kell nyitnod, hogy erőset tudj belőle ütni és vívni. Hogy miként állj ebbe az állásba, azt ez után láthatod. Ebből az állásból pedig minden ütést megtehetsz, és után is üthetsz belőle.

M kép jobb oldali

a) Az első darab

Ez megtanítja, hogy miként vegyél el egy ütést felülről és alulról, amiből majd csavartütést csinálhatsz. Figyelj, amikor az elővívásban a jobb oldali dühállásba kerülsz, amiben a teljes bal oldaladat kinyitod, ezért az ellenfeled ide be fog támadni, és ütésekkel fog erre a nyílásra vívni. Tehát figyelj nagyon, és amint megtámad egy felsővel, majd lépj be ez alá a jobb lábaddal, teljesen a bal oldala felé, ki az ütése elől. Majd üss vele együtt úgy, hogy a dusackod az övé fölé kerüljön, a kezét és a fejét célozd meg úgy, hogy az ütésed végén a bal oldali váltóba érkezz, innen (amikor épp a jobb oldali nyílásodra üt) vedd el az ütését a hosszú éleddel erősen, felfele, a jobb oldalad irányába. Ehhez az elvételhez lépj a jobb lábaddal a jobb oldala felé, eközben a levétel közben vidd körbe a dusackod a fejed körül, majd innen üss úgy, mint a csavart ütéssel, kívülről a jobb karja fölött.

b) A második darab

Ez megtanítja, hogy miként vedd el az ütését és, hogy arról az oldal hogyan üss után. Ha a jobb oldali dühben állsz, és így vársz az ellenfeled támadására, és amint betámad az odaadott nyílásodra, alulról vagy felülről, akkor lépj a bal oldala felé, és üss rá a bejövő ütésére egy dühütéssel, a keze felé. Amint az elvett ütése után össze akarja szedni magát, akkor üsd a másodikat gyorsan, amikor felmegy, szintén a bal oldaladról, a nyílására, és ehhez lépj ki ismét a jobb lábaddal. Ez után a két ütés után, üss a jobb karjára felfele, egy alsóütéssel a védecsbe.

c) Egy példa csavarással

Ez arról szól, hogy minden találkozásban hogyan csavard be a hegyedet az arcába. Továbbá, ha kívülről üt a jobb karodon át a testedre, alulról vagy felülről, akkor lépj be ez alá a jobb lábaddal, a jobb oldala felé, ki az ütése elől, majd üss (miközben az ő támadása még a levegőben van) vele együtt e fölé kívülről, a jobb karja fölött a fejére, vagy üss egy tompaütést felülről, a kezére. Ha ráfordítaná a védecsét erre az ütésre, akkor figyelj, és amint a dusackok összeérnek, azonnal fordítsd rá a hegyedet a fegyverén vagy a jobb karján csúsztatva a fejére. Ezt a szúrást védenie kell, és a dusackodat ki kell vinni vagy ütnie oldalra, és amelyik oldalról elvitte a szúrásodat, oda üss be gyorsan, legyen ez a jobb, vagy a baloldal, ahogy előbb tanultad a törésről. Ha az elvételkor a dusackodat felfele viszi, akkor hagyd, hogy a fegyvere körbe menjen a fejed körül majd üss egy felsőkeresztet alulról az arcára, a kampós éleddel (miközben a karját az elvétel közben még mindig) a levegőben viszi.

d) Egy másik menet csavarással

Ez arról szól, hogy miként csavard be a hegyedet az arcába. Az elővívásban állj a dühállásba, és figyelj jól, és amint feléd üt, lépj és üss vele egyszerre, kinyújtott karral a bal

oldala felé, a fejére. Amint az ütések összeérnek, akkor azonnal csúsztasd be a hegyedet az arcába. Ezzel az előrecsúsztatással együtt fordítsd rá a hosszú éledet a bejövő fegyverére. Amint a második ütése ráérkezik a fegyveredre, azonnal vidd fel magasra a markolatodat, és hagyd is a fejed fölött, majd üss be egyből a belső lapoddal és lógó dusackkal kívülről, a jobb karjára. Ahogy ezt védeni akarja, azonnal lépj hátra és üss be az arcára.

e) Egy menet utánütéssel

Arról, hogyan fogd el az ellenfeled ütését a dühállásból egy eltolással, és hogy miként üss után. Az elővívásban állj a dühállásba, és figyelj, amint az ellenfeled meg akar ütni, akkor vidd fel a dusackod a fejed fölé, az ő bejövő ütése alá, és fogd el az ütését a fegyvered hosszú élével, mégpedig úgy, hogy a dusackod elől lévő hegye a föld fele nézzen, a bal oldaladon. Amint az ütése koppan a tiéden, azonnal üss a kampós éleddel mindkét oldalról, alulról és magad fölött az arcára, két egyenes és erős ütés legyen, ez után a két alsó ütés után üss gyorsan egy középsőt a felsőkeresztben, vagy egy egyenes felsőt a jobb oldaladról, szintén az arcára, vagy oda, ahol csak kinyitja magát. Az utolsó ütés után a bal oldali váltóba kerülj, és innen menj fel egy ütéssel a védésbe.

f) Ha az ellenfeled nem akar ütni

Amikor az elővívásban a dühállásba kerülsz, és észreveszed, hogy az ellenfeled nem akar elsőnek ütni, akkor lépj ki a jobb lábaddal és üss egy magas ütést a fejére. Eközben figyelj nagyon, és ha az ellenfeled felmegy a dusackjával az íjba, hogy védjen, akkor semmiképp se találd el a védését, hanem húzd vissza magad körül a dusackod, majd szúrd meg az elől lévő hegyeddel a dusackja alatt, a mellkasán, ahogy itt is van.

K kép felső kicsik

De akár azt is teheted, hogy erősen érkezel rá a védésére, majd innen gyorsan körbe kapod a dusackod a levegőben, és mellbe szúrod magad előtt, és amint ráesik a szúrásodra, akkor azonnal üss egy felsőkeresztet a dusackja fölött az arcára.

g) Egy jó lerohanás a dühállásból négy ütéssel

Figyelj, amikor az elővívásban a dühállásba kerülsz, akkor amint el tudod érní, emeld fel a kezéd a jobb válladról, és azonnal fordítsd be a dusackod hegyét az arcára, majd szúrd meg, majd gyorsan húzd vissza a dusackod a fejed körül, majd az elsőt a dusackja alatt üsd a fejére, a második egy felsőkereszt legyen, szintén az arcán keresztül. Ez után azonnal üsd a harmadikat, felülről haránt irányban, a bal oldala ellen, és az arca felé. A negyedik ferdén üssed a bal oldaladról, a jobb karja ellen, és mindig figyelj arra, hogy ha valamelyik oldalról ütsz, akkor arra az oldalra is lépj a jobb lábaddal, az ütéseidnek mindig lépj utána, és ebben a darabban mindig a jobb lábaddal elől maradj.

4. A bika és a düh baloldalon

Most, hogy a lehető legtömörebben elmondtam, hogy miként vívj ezekből az állásokból a jobb oldalon, amikben könnyen állhatsz, és ezekből miként vívj nem veszélytelenül ezekből kifordított állásokból, név szerint kifordítva készülj így. De az ilyen kifordításokból egy leckét adok neked, hogy ki ne hagyjam, és komoly példa darabokat mutatok be belőle, ahol ezt a két állást együtt nevezem meg, mert az egyikből úgy kell

vívnod, mint a másiktól, csak kis eltéréssel. Hogy miként állj a bal oldali dűhbe azt itt láthatod. A bal oldali bikába pedig úgy kell állnod, mint a jobb oldaliba, csak a baloldalon.

L kép jobb oldal

a) Az első darab a bal oldali dűhállásból

Figyelj, amikor az elővívásban a bal oldali dűhbe kerülsz, akkor a bal oldaladon fentről, a jobbon pedig alulról próbálkozz, erősen egymás ellen az előre helyezett jobb combod fölött, az arcába, a ferdén álló vonal mentén, amit a H és a B betűk jelölnek. Egy ütést háromszor vagy négyszer, annak megfelelően, hogy mikor látsz rajta nyílást, ahova hosszan üss be, a keresztet át, így átlövöd magad a következő ütéshez.

b) Hogy miként kényszerítsd védésre

Ez arról szól, hogy miként kényszerítsd a védésébe úgy, hogy az arcához kerülhess. Úgy dolgozz a jobb combod fölött, mint az előbb, de minden ütést a dusackja alatt vigyél a karjára, vagy az ujjaira, ezzel arra kényszeríted, hogy elmozduljon a védéséből. És amint mozdulna egy ütéssel, akkor gyorsan üsd meg és észrevehetetlenül a dusackja fölött, a bal oldaladról a jobb oldala ellen, az arcára, vagy a bal oldaladról üss egy középsőt a markolata fölött, a jobb oldala felé, az arca ellen, ebből az ütésből a másodikat gyorsan vidd a bal oldala ellen.

c) Egy gyors és erős darab, amit a bal oldali bikából öt ütéssel tegyél

Az elővívásban állj a bal oldali bikába, és figyelj. Amint kívülről egy ütéssel megtámadja a jobb oldalad, akkor lépj a bal lábaddal a teljesen ki az ütése elöl, a jobb oldala felé, és üss vele egyszerre (úgy, hogy a dusackoddal az övé fölé kerülj, miközben feléd üt) ferdén a jobb oldalára, az arcába. Amikor ennek az ütésnek a végén a dusackoddal a jobb combodhoz közel kerültél úgy, hogy a hegyed a föld fele néz, akkor fordítsd a hosszú éledet felfele, majd üss egy erős alsót a jobb oldaladról a hosszú éleddel, a bal oldala ellen úgy, hogy az ütés végén a dusackod a bal válladra kerüljön. Innen üss egy erős alsót a jobb oldala ellen úgy, hogy ezzel az ütéssel a dusackodat a jobb oldali bikába löjded. Ebből az ütésből indíts egy átfordított felsőkeresztet az arcába, majd az utolsó egy egyenes felsőütés legyen, hosszan, egy hosszú lépéssel egyenesen felülről az arcába.

d) Egy jó darab, amiből a jobb és a bal oldali bikát egymásba lehet átvinni.

Egy erős ferde ütéssel menj ellene a jobb combod fölött az arcába, egy ütéssel, vagy hárommal, alulról vagy felülről egymásba, és figyelj, amikor harmadjára kerülsz a bal válladra, akkor két alsót üss egymás ellen, az egyiket balról, a másodikat jobbról, mindegyiket erősen fönt, az arca fele úgy, hogy az két alsó ütés után bal oldali dűhállásba kerülj. Innen rövid éllel üss, vagy csapd meg a lapoddal, kinyújtott karral a felsőkeresztben, az arcát, olyan erősen, hogy az ütés végén a jobb oldali bikába lödd át magad. Innen lépj a jobb lábaddal hozzá, kinyújtott karral, felülről az arcába, majd az utolsót, az előbbi szúrás után, gyorsan üsd felülről, az arcába. Minden lépés után, a jobb lábad legyen elől.

e) Szabály

Ha valaki jobb oldaladra támad (amikor a bal oldali felső állásban állsz), akkor lépj ki a jobb oldala felé, és üss egy erős csavartütést, kívülről, a jobb karja fölött a fejére, majd miután ebből a két állásból egymásba kerültél, akkor figyelj mindig arra, hogy mindig kilépj a bejövő ütése elöl, majd vele együtt a dusackja fölött, egy hosszú kinyúlással a fejére üss.

f) Törés a bikából és a dühből a baloldalon

Ha az elővívásban észreveszed, hogy az ellenfeled a fent említett bal oldali felső állások egyikébe áll, akkor gyorsan vedd fel a jobb oldali bika állását, majd innen egy hosszú lépéssel szúrd meg az arcát a jobb oldaladról, ezt védenie kell, és ki kell ütnie a szúrásod. Ezt hagyd, hogy elmenjen arra az oldalra, amelyikre kiütötte és vidd körbe a fejed körül, majd a másik oldalról támadd meg a nyílását. Ha észrevenné, hogy ezt akarod, és védi, akkor hagyd, hogy hibázzon ott a támadásod, és üsd meg a másik oldalról.

5. Az egyenes védés, avagy a metsző

Ebbe a védésbe, így állj, tedd a jobb lábadat előre, a dusackodat pedig kinyújtott kézzel tartsd magad előtt úgy, hogy a hosszú éled az ellenfeled felé, míg a hegyed felfelé nézzen. Ahogy az itt látható kép mutatja. Ezt az állást a többenél jobban szeretem, mert ebben az összes többenél biztosabban várhatsz az ellenfeledre.

F kép jobb oldali nagy

a) Egy példa az alsó nyílásról

Ez arról szól, hogy miként dolgozz az alsó nyílásra. Amikor az egyenes védésbe kerülsz az ellenfeled elé, akkor figyelj, hogy mikor akar az arcodra támadni. Ekkor fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére, majd fogd el a levegőben a jobb oldalán, eközben pedig lépj be a bal lábaddal, a jobboldal mögé, majd kövesse ezt a jobb lábad is gyorsan, a bal oldala felé. Amint az ütése koccan a dusackodon, akkor fordítsd tovább a hosszú éledet a dusackjáról, majd húzd vissza a hosszú éledet a jobb oldaladra, a száján keresztül. Azonnal húzd tovább, és üss egy középsőt egy jó védéssel a bal oldala felé, az arcába. Amikor ezzel a középsőütéssel az ő ütését (amikor a másodikat akarná ütni) megállítod, vagy elfogod, akkor utána húzd vissza a fejed körül, majd siess kívülre, a jobb karjára. Azután azonnal üss egy keresztütést hosszan magad előtt. A metszőt és a hátralépést egymással egy időben kell megtenned, így jön ki jól ez a darab.

Továbbá, ha az arcod előtt üt el, akkor fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére, ahogy előbb, és amint a dusackok találkoznak, akkor húzd vissza a tiedet az arcod előtt, körbe, és üss kívülről a jobb karjára, ezután üsd a másodikat gyorsan, az arca előtt.

b) Egy másik felsőütéssel

Ha védi a felsőütéssel, ahogy előbb, a hosszú éllel, akkor amint a dusackok találkoznak, akkor húzd vissza a markolatod magad fölé, a bal oldaladra úgy, hogy a végén a bal oldali bikába kerülj, innen üss egy alsót, vagy egy középsőt, vagy ferdén a jobb karja fölé, a jobb oldala felé, az arcára, hosszan és egyenesen magad előtt. Hosszan üss ezután keresztütéseket, szintén az arcára.

c) Az egyenes védés felülről

Ha védi az ütéssel a hosszú élével, ahogy előbb, akkor amint találkoznak, akkor húzd vissza a dusackod a jobb oldaladra, a fejed körül, lépj és szúrd meg kívülről a jobb karja fölött az arcát. Ezt gyorsan húzzad vissza, majd üss meg az arcát. Ha az előbb említett védésben állsz, és kívülről üt a jobboldalra, akkor védj az ütését a hosszú éleddel, majd üss azonnal egy alsó vagy középső ütéssel, a jobb oldaladról a bal oldalára, az arcára. Ezt az ütéssel olyan erősen

tegyed, hogy az ütésed kétszer körbemenjen a fejed körül, mindkét oldalra egyszer, és amelyik körbevitt teszed, azzal félre is vezeted, majd üss azonnal keresztbe.

d) Hogyan véd az ütését, lógass be, és hogy miként húzzad az arcára felülről

Ha az egyenes védeben állsz az ellenfeled előtt, és kívülről üt a jobb oldaladra, akkor amint betámad, lépj a bal lábaddal a jobb oldalára, ki az ütése elől, és ez alatt fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére. A véde közben viszont vidd fel a markolatodat, és csúsztasd be a hegyedet a dusackján a kívülről és főntről és szúrd arcon. Majd lógasd be a dusackod lerohanás közben a jobb karja fölött, a mellkasa előtt. A belógatás közben lépj a jobb oldalára, és húzd felfele a hosszú éledet a bal oldaladra, az arca ellen, ezután üss hosszan egy keresztütést magad előtt.

e) Egy jó darab az egyenes védezből

Ez arról szól, hogy miként helyezd félre, kilépéssel, és az arcára vágással. Ha a fent említett védeben állsz, és beüt, vagy csak siet a jobb oldalra kívülről, akkor lépj (miközben üt) ki teljesen a jobb oldalára, és a lépés közben fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére, teljesen ki magadtól, a jobb oldalad felé. Innen húzd vissza a hosszú éledet a karja fölött, a bal oldalad felé, az arcára, a középső állásba, innen vívj úgy, ahogy majd ez után, a középső állásról szóló részben olvashatod. Ha az ellenfeled mind a két oldaláról erőseket üt, és az első ütésére nem mersz válaszolni, akkor az ütéseire menj rá a hosszú éleddel mindkét oldalon, és figyeld meg, hogy hol ad nyílást, ahova gyorsan támadj is be.

Ha az ellenfeled a jobb oldaláról egy dühütéssel támadja meg a bal oldaladat, és magasan viszi az ütését, akkor ne védelemmel fogd el azt, hanem hagyd, hogy a fegyvered hegye lefele menjen, és vezesd át az ellenfeled jobb karja alatt. Eközben pedig lépj ki jól az ellenfeled jobb oldala fele, ahogy azt korábban a kényszerítőnél már tanultad, és vele együtt üss kívülről a jobb karja fölött, arra a nyílásra vagy oldalra, ahonnan támadott. Ezt úgy használd, hogy a magasan támadsz, és nem annyira a testére, mint inkább a dusackjára. Viszont ha nem akar megtámadni, miközben az egyenes védeben állsz, akkor figyeld meg, hogy milyen állásban vár, és ha az egyik oldalsó állásban áll, legyen az fent vagy lent, akkor szúrd meg kinyújtott kézzel és a hosszú hegyel, egyenesen magad előtt az arcát. Ezt védenie kell majd, és figyeld meg jól, hogy melyik oldalról védte vagy fogta el a támadásodat. Majd menj körbe és támadj meg azt az oldalát, ahonnan védte vagy elfogta a támadásodat. Ezt a támadást vagy egy felső keresztel tedd vagy egy alsóval, majd ezen ütés után következzen egy keresztütés.

Vagy ha azt veszed észre, hogy egy ütéssel akarja védeni a szúrásod, akkor szúrd az arcába, ahogy feljebb tanultad, és amint rámozdul a szúrásodra, akkor támadj arra az oldalra, ahonnan védett. Viszont az ütésed ne találjon, és ne is érjen hozzá, hanem húzd vissza a fejed körül, és támadj a másik oldalról. Ezután, amint észreveszed, hogy az ütésedet védeni akarja, akkor ne találj be vele, hanem húzd vissza a másik oldalra, és ha még ekkor is követne a védésével, akkor húzd megint vissza, ezt tedd mindaddig, amíg nem találsz egy nyílást.

f) Szabály

Ha jobb- vagy baloldaltól üt feléd, akkor véd az hosszú éleddel, és amint találkozik a két fegyver, akkor vidd fel, és üss be egyenesen felülről a következő nyílására, ehhez lépj ki oldalra.

Ha leköt veled, vagy egy védeben áll előtted az ellenfeled, akkor figyelj arra, hogy mikor mozdul, és amint megindul, hogy támadhasson, akkor üss egy felsőkeresztet az orsócsontjára.

g) Egy jól félrevezető menet, amit az egyenes védésből vívhatsz

Amikor az ellenfeled az egyenes védésben találsz, akkor állj a fent már említett dühállásba, vagy a bikába, és indíts ellene egy erős és magas ütést, a jobb válladról egyenesen az arcára. De ne találj be ezzel, hanem azonnal, amint a dusackok fent találkoznának, akkor menj körbe a dusackja körül a tieddel teljesen a bal oldalára, alulról egy rózsával, kört leírva úgy, hogy a jobb karja alatt átmozdulva a bal oldaladra, magasan magad fölé a levegőbe kerülj. És hagyd, hogy ezzel kétszer lecsússzon, egyszer a bal oldala felé, egyszer pedig a jobb oldala felé, majd üss egy középső ütést a jobb oldaladról, az arcába. Ehhez fontos az, hogy kettőt lépj. Az első lépsédet az első ütéssel, a dühütéssel együtt tedd meg, amivel nem találsz, hanem hibázol és körbemész vele. A másodikat a két lecsúsztatáshoz és a középső ütéssel. Amikor a lecsúsztatásokat csinálod, akkor emeld fel a jobb lábadat, és tedd ezt a két lecsúsztatást olyan gyorsan, hogy amikor a lábad a másik mellé ér, addigra betalálj a középső ütéseddel.

Ez egy szabadon mozgó és jó menet, és egészében működik, ahogy azt korábban tanultad, és amint a felső keresztütés betalált, akkor üss még egyet a kereszt fölé alulról, a jobb karjára, egy jó védéssel, és amint ez az ütés betalált, figyelj meg jól, hogy a karjai magasan vagy lent vannak. Ha magasan vannak, akkor csavard be a hegyedet és szúrj a mellkasába, viszont ha alacsonyan vannak, akkor a hegyedet a kezed fölé csavard be, a karja fölé az arcába úgy, hogy a szúrás közben a hosszú éled felfelé nézzen. Ha ebből a két szúrásból bármelyik tévesztene, legyen az alsó vagy a kéz feletti, akkor kövesse a szúrást a következő ütések egyike. Ha a felső szúrásod téveszt, akkor azt kövesse egy alsó ütés a jobb oldalára, ha az alsó szúrás téveszt, akkor azt egy felső ütés kövesse a bal oldalára. Ha az ellenfeled az egyenes védésben áll, akkor támadj egy felsőkeresztet gyorsan a markolatára a jobb oldaladról egy lépéssel egybekötve. Amint a fegyverek összeérnek, akkor lépj és csavard a markolatodat lefele, és menj vele kívülről a jobb keze fölé, és rántsd meg azt lefele, miközben a dusackoddal az arcát támadod meg. Azt, hogy milyen más módokon törheted meg az egyenes védést, majd a középső állásnál olvashatod.

Végül pedig, amikor az egyenes védésben állsz, akkor figyelj arra, ahogy feljebb is áll, ha jobbról vagy balról támad meg, akkor fordítsd rá a hosszú éledet az ütésére, és ezen védéssel egy időben csúsztasd be a hegyedet az arcába. Ezzel arra kényszeríted, hogy védenie kelljen és ezzel nyílást ad neked. Ha nem akar támadni, akkor menj ellene mindenféle darabokkal, amik a legjobbak szerinted, és itt szerepelnek.

6. Az íjról

Ebbe az állásba, ami a védés alulról, állj úgy, ahogy itt van.

N kép bal

a) Hogy miként húzd rá az ütését az íjadra, és hogy miként üss után

Ha ez ellenfeled előtt az íjban állsz, akkor figyelj jól, és amint a jobb oldaláról a te bal oldaladra, a fejedre üt, akkor lefele lógatott pengével fordítsd rá a dusackod a hosszú élével az ütésére, az alá. Majd ezzel a védéssel egy időben lépj a bal lábaddal a jobb mögé, ki az ütés elől, és hagyd, hogy az ütés a hosszú éleden a bal oldalad felé lemenjen, majd lépj tovább a jobb lábaddal a bal oldala felé, és üsd meg szemből az arcát. Vagy ha az ütését az íjaddal védted úgy, ahogy feljebb olvashattad, akkor húzd vissza az ütésedet azonnal, amint

összeérnek a bal vállad felé, a jobb oldala irányába az arca vagy a karja felé, majd középső és keresztütéssel üsd el magadtól. Ezt láthatod alább.

B kép nagyok közti kicsik

b) Hogyan üss a fegyvere fölött vagy alatt az arcára

Ez az, amiből azt tanulhatod meg, hogy miként üss alulról vagy felülről a dusackoddal az arcára, attól függően, hogy a védésével alulra vagy felülre ment el. Figyelj, amikor az ellenfeled előtt az íjban állsz és védéseden át egyenesen meg akar ütni, akkor vigyázz nagyon, és figyelj meg, hogy a védésével magasra vagy alacsonyra megy majd. Tehát ha látod az arcát a dusackja fölött, akkor üss egy középsőt rá a kereszt fölött az arcába, a dusackja fölött, amint a védésébe mozdul, akkor azonnal vidd körbe a fejed körül és üss egy keresztütést magad előtt. Ha viszont magasra megy, miután ütött, akkor üsd meg, miközben felfele megy a dusackja alatt egy felsőkeresztrel az arcára.

c) Szabály, hogy miként hibázz és üss után

Az elővívásban állj az íjba, és vigyázz arra, hogy ne legyél túl közel hozzá, és amint észreveszed, hogy ütni akar, akkor azt ne fogd el, hanem hagyd, hogy hibázzon. Tehát amint beüt húzd vissza a dusackod a magad körül, és könnyíts ki az első lábadról a hátsóra, így nem fog eltalálni, hanem elmegy a dusackja a föld fele. Majd üss egyet lépéssel gyorsan. Ezt az ütést felülről, vagy ferdén alulról a felsőkereszt fölé tegyed, amint látod, hogy tényleg találni akart az ellenfeled. Ezt az után ütésedet gyorsan kövesse egy keresztütés, hogy megláthass egy újabb lehetőséget egy darabhoz.

d) Hogyan üss gyorsan a karjára

Arról, hogy miként találd el az alkarját miközben ütéshez készülődik. Ha az ellenfeled az íjban találod, akkor állj be te is abba, és figyelj jól, és amint visszahúzza a fegyverét, hogy üssön, azonnal üss be egy középsőt az alkarjára, ahogy azt itt következő P ábrán a bal oldali felső kis alakok mutatják. Vagy megtámadhatod egy csavartütéssel kívülről a kara fölött, miközben visszahúzza magát.

Vagy figyelj jól, és amint felfele megy, akkor lépj ki a bal oldala felé, és hagyd, hogy a dusackod a kezében teljesen elmenjen, és üsd meg miközben visszahúzódik a markolatához közel, vagy az alatt az arcát.

e) Törés az íjból

Viszont ha nem akar ütni az íjból, akkor próbáld ellene a felsőütéses menetet, ami így néz ki. Üss egy jó felsőt az arcára a dusackja gyengéjén keresztül, ezzel arra kényszeríted, hogy üssön, és amint felmozdul, hogy üssön, akkor menj neki az ütésének egy középsővel, a keze felé, messze magadtól, majd gyorsan tégy egy harmadikat is.

Ha az ellenfeled az íjban áll, akkor húzd vissza a dusackod a bal vállad fele, innen menj a külső lapoddal közel a markolatához, magad fölé, az arcára ezzel összenyomod őt, és felfele kell majd mennie, és miközben onnan elsietsz, vidd körbe a fejed körül, és a másodikat a bal oldaladról üssed a jobb karjára, a kereszt fölött. Ha az elővívásban az íjban állsz, akkor vidd el onnan a dusackod a középső állásba, a bal oldalad felé, innen menj a külső lapoddal a jobb kaján kívül magad fölé és az arcára, és a jobb vállad fele, és ezt egy erős ütéssel fejezd be, úgy, hogy a dusackod átkapod a fejed fölött, és a belső lapoddal bántod a jobb fülét gyorsan. Amint ezt a gyors mozdulatot követni akarja, akkor ismét rántsd át a fejed fölött, és a

kampós étellel vágd meg a kereszt fölött a jobb oldaladról az arcát, vagy a karját. Ez egy nagyon jó darab, és ha jól hajtod végre, sose hagy cserben.

f) A gyorsütés

Figyelj, ha valaki előtt az íjban állsz, és nem akar ütni, akkor húzódj vissza az órbe, és állj stabilan, mintha felülről ütni akarnál, de ne ezt tedd, hanem változtasd meg a levegőben, és üss a hosszú étellel alulról egy gyorsat a jobb karjára. Majd fordítsd vissza a dusackodat a bal vállad fölé, majd innen üss egyet a jobb válla felé, legyen az a karja alatt vagy fölött, az arcára, majd üss egy keresztütést, vagy egy próbáló ütést, hosszan magad előtt.

Viszont, ha felülről üt, akkor védj magad fölé, a bal vállad felé, és amint az elindított ütést további viszi, üss egyet a bal oldaladról a jobbja felé, legyen ez a dusackja alatt vagy fölött. De közben tedd, míg gyorsan vagy lassan felfele megy, így az ütésed végén a jobb oldaladhoz közelre kerülsz a dusackoddal, innen gyorsan üss egyet a kereszt fölé, alulról a hosszú étellel erősen úgy, hogy a dusackod a bal válladhoz kerüljön. Innen üss egy egyeneset és hosszút felülről.

Ha valaki felülről üt rád, akkor figyelj, és amikor felfele mozdul, akkor te is húzd vissza a fegyvered a bal válladhoz, és üss egyet a hosszú étellel a bal oldaladról, az ő támadásával együtt, és ehhez az ütéshez lépj ki jól a jobb oldala felé, és így eltalálsz, és elveszed az ütést a keresztén át.

g) Egy jó darab a középső ütésből

Üsd az első középsőt a jobb oldaladról, a fegyvered fölött az arcára. A másodikat a bal oldaladról a jobb karja alatt erősen. A harmadikat szintén a jobb oldaladról, a balja felé az arcába, így jól ütész, és az egyikkel biztos találni fogsz.

Figyelj, amikor az elővívásban az ellenfeled elé kerülsz, de ő nem üt azonnal, hanem vár az ütésedre, ekkor mutasd neki azt, hogy ütni fogsz hosszan és teljes erőből, addig, amíg meg nem mozdul és üt feléd, és közben figyelj nagyon. Amikor felfele mozdul, és megtámad, akkor vidd köbe a dusackod a fejed körül, hogy üthess, és támadj vele együtt ezzel a tudással úgy, hogy az ütést a dusackod erőseivel fogd el, és amint az ő dusackja a tieden koccan, találd el őt a fegyvered külső felével a fején, ahogy ezen a képen láthatod.

H kép két nagy közti

Innen gyorsan kapd át, és szúrd meg kifordított kézzel a mellét, mindent pontosan úgy, ahogy itt láthatod, majd ez követően egy kereszttel üsd el magadtól. És hogy mi következik ebből a két védésből az elővívásban, azt a következő részben olvashatod.

K jobb kicsik

h) Miként válts át, kövess, vágj és vívj a íjból

Tehát, ha az ellenfeled előtt az íjban állsz, akkor köss le vele a dusackod közepével, vagy az íjjal, vagy az egyenes védéssel, és maradj is rajta ezen a kötésen. Majd támadd meg az elől lévő hegyeddel a dusackja alatt vagy fölött, miután összekötöttetek, és amikor elmozdult felfele, hogy üssön. Tehát amint felfele vagy elmozdul a dusackodról üsd meg (miközben a kezét magasra viszi, hogy üssön) a markolatához közel az arcán, vagy karján, egy kilépéssel. De azt is tudd nagyon jól, hogy minden kötésben lásd, milyen ütést akar tenni, és ez ekkor egy csavarással a dusackján egy nyílását elérheted. Ahogy a most következő vers

rímei is megvilágítják (amit a következő állásnál majd teljes egészében leírok), és az alább következnek.

*Amint az ütésed egy kötésbe ér,
A csavarásod irányban egy nyílás a cél.
Érezd jól mindig, ha maradsz,
Azonnal vágj be ellene hamar.
Az ütést húzd egyenest,
Ha átviszed jól megleled.
Válts bátran tovább lépéssel,
Mellkasra, arcra támadást vigyél be.*

Az első menet ebből a fogásból a következő. Amint rákötöttél a dusackoddal az övére, történjen ez alulról, vagy felülről, akkor azonnal, amint a te fegyvered az övére érkezik, be kell csavarnod a hegyedet a testére. Tehát mindig, amikor a két ütés összeér, ahogy említettük csavard be a hegyedet gyorsan az ő dusackján. Szóval amint a két dusack összeér, vagy kötés jön létre, akkor ezt minden ütésből tedd meg, pontosabban megteheted. Tehát minden egyes felső ütés ellen üss felülről és köss le, és a felsőkereszt és az alsóütés ellen is felülről köss le. Így a fent említetteknek megfelelően két ütés összeér, akkor fordítsd be a hegyedet a dusackján maradván és szúrd meg a testét, ha ekkor lemegy erre a nyílásra, akkor csavarj tovább a dusackján, és egy ellenvágással mozdulj el tőle.

A második darab, ahogy a fenti versnek megfelelően, azt tanítja meg, hogy miként megy az ütés kötésből testre, testről kötésbe, ami nem más, mint a dusack megfelelő visszahúzása. Pontosan, amikor a fegyverek kötésben találkoznak, vagy amikor elfogtad az ütését egy védéssel, akkor egy húzott vágással menj rá a testére, és onnan egy tovább vágással menj vissza a dusackjára. Így a fegyverről a testére, majd a testéről a fegyverére mentél. Így az egyenes védésből megtanultad feljebb, hogy miként húzd vissza.

A harmadik menet, amit innen megtanulhatsz, az az átváltásról szól, ahogy azt a kötésen kívül kell tenni, mert a kötésből ezt művészi és komolyan lehet vívni. Amikor két ütés összeér, akkor amint a két fegyver egymáshoz ér, vagy lekötés jön létre, kiléphetsz és átmehetsz az övé alatt, és a másik oldalról vívhatsz a fegyverére és a testére.

A negyedik darab arról szól, hogy miként húzd vissza az ütést és a védést. Pontosan, amikor az ellenfeled feléd üt, akkor pont mielőtt az ütése betalálna, hagyd téveszteni, és azonnal üss után. Erről még azt is meg kell jegyezni, hogy amikor egy egyenes ütést viszel az egyik nyílása felé, akkor amint felfele megy, akkor húzd el onnan, és vidd el egy másik nyílásra.

Végül pedig jól kell lépned és meg kell tanulnod érezni, hogy melyik ezek közül a darabok közül a legjobb neked az adott elővívásban. És így az érzés szóval megtudhatod, hogy melyik a helyes és megfelelő időpont egy adott darabhoz.

i) Egy darab csavarással

Elsőként arról, hogy miként kell a fegyver hegyét a testre becsavarni, erről már két állásnál hallhattál, név szerint a bikánál és a dühnél. Ezt a példát figyeld meg jól. Ha az ellenfeled azt íjban találod, akkor köss rá vele te is egy íjjal, a dusackja elől lévő részénél fogva, és amint találkoznak, vezesd az elől lévő hegyedet körbe az övére, a testére. Majd húzd fel a hosszú éledet a teste és a dusackja között az arcába. Ha elvétenéd és magasra mennél a levegőbe a húzásoddal, és kinyitnád magad, akkor még összeszedheted magad, ha lemész, vagy ha egy ellenvágást teszel. Köss le egy íjjal az övére, az erősen, és amint a fegyverek összeérnek, akkor egy lépéssel csavard be a markolatodat a dusackja fölött a mellkasára, majd

nyomd le a dusackját és végül húzd fel a hosszú éledet a dusackja mögött az arcába. Ha a markolatához közel kötsz le vele, üss (amint a kötés létrejött, amikor védeni akart), a jobb karján kívülről és felülről befele az arcára. Viszont ha magasan tartja a védését, amikor az íjjal a dusackja közepére kötsz le, akkor csavard be a rövid éledet a dusackja alatt a bal oldalára, és maradj is rajta a kötésen alulról, majd csavard be gyorsan a rövid éledet a jobb oldalára, így a rövid éledet a feje fölé az arcába kerül, pontosan úgy, ahogy itt láthatod.

K kép kicsik

Ezután húzd vissza gyorsan a markolatodat magad felé és fölé, majd üss hosszan, ez akkor működik jól, ha valaki ellen megfelelő időben dolgozol, és gyorsan belekerül az első kötésbe, mert akkor, mire észrevenné, már végre is hajtod. Ha valaki íjjal köt le a tiedre, és magasra megy a védésével, akkor csavard rá a rövid éledet a bal oldalára a dusackja alatt, így egy nyílást adsz majd neki, ahova be fog támadni. Ahova felülről fog betámadni, és vágj rá a jobb oldaladról, amikor feléd érkezik az ütése úgy, hogy közben kilépsz oldalra a karja elől, ezt itt láthatod.

K kép nagyok

Egy ilyen vágással gyorsan menj az arcára. Ha az egyenes védéssel, azaz egy felső ütéssel próbálsz lekötöni az íjára, és el is találod, akkor fordítsd rá belülré a hosszú éledet a kötésben maradván alulról vagy felülről az arcára. Ahogy itt is van.

P kép jobb kicsik

Ezzel magad fölött próbálgatod, ezért miközben tovább menne, üsd meg a kereszt fölött az arcát. Hogy miként vágj ellene arról a következő tanuld meg, amikor egy ütéssel a hegyedet keményen lekötötted az övével, akkor gyorsan lépj ki a baloldalra, és a dusackjáról húzd le a hosszú éledet a jobb oldaladra, és találj el vele az arcát. Ha ez háritaná valahogy, és a nyílásaidra támadna, akkor vágj rá azonnal a fegyverére. Ha még ekkor is tovább vinné a dusackját, akkor menj át alatta, ahogy az átváltásnál most megtanulod.

j) Szabály

Figyelj jól erre az átváltásról szóló szabályra. Ha valaki a jobboldaláról üt feléd, akkor te is üss a jobb oldaladról az ő ütése ellen, és amint a két ütés összeér, akkor menj át a dusackja alatt a másik oldalra, egy széles kilépéssel és támadd meg a pengéddel a jobb karján kívülről a fejét. Vagy ha nem akar ütni, akkor üss be bátran egy nyílásásra, és figyelj nagyon, amikor a dusackja feléd indul, és fogd el azt. De ne hagyj, hogy rajta maradjon, hanem amint összeérnek, akkor menj át a fegyverre alatt és vidd be a hegyedet a jobb karja fölött az arcába. Ha ezt védi, és kitolja a szúrásodat, akkor a jobb karján belülré vidd a hosszú éledet és támadd meg az arcát, és ez az ütésed a jobb oldaladról gyors legyen. Viszont, ha az ellenfeled ezt védené, akkor ne hagyj, hogy ezzel hátráltasson. Ha az ellenfeled a metszőben áll előtted, akkor a jobb oldaladról üss a bal oldalára, akkor amint összetalálkozik a két penge, azonnal lépj ki a jobb oldalára és menj át a fegyverre alatt, és szúrd meg az arcát a jobb karján kívülről. Amennyiben ezt védené, és felfele menne, akkor ismét menj körbe alulról a karján a mellkasa jobb oldalára, ha ezt is védené, és lefele menne, akkor megint vidd át a hegyedet a karja körül, majd fentről és kívülről szúrd meg az arcát. Tehát ennek a tudásnak megfelelően mindig

kerüld meg a hegyeddel a karját, amivel egyszer felülről másszor alulról láthatja meg a hegyed a testét.

*Mindig jól tudd mi a követés,
Azt mindig vágással tegyed.
Legyen az erős vagy gyenge kötés,
A karját jó lépésekkel elvegyed.*

Ami a követés, az egy nagyon művészi darab, amiről már eleget hallottál, így most az magyarázom el, hogy miként tedd erős és gyenge ellen, és hogy miként vívj belőle.

Ha az ellenfeled erős a kötésben a dusackjával, akkor menj vagy válts át alatta, esetleg kapd át fölötte, amiről már hosszan tanultál. Viszont ha nem erős, hanem gyenge a kötésben a dusackodon, akkor nyomd el magadtól egyetlen mozdulattal, de ez a nyomás ne legyen túl hosszú, amiből a vágással vagy egy ütéssel nyílást találhatsz rajta. Ha az erősére kötöttél le a fegyvereddel, akkor egy vágással kövesd a karját vagy egy nyílását, és mutasd azt neki, hogy nem fogod követni a karját, amikor át akar menni rajtad.

7. A vadkanról

A felső állásokról a hozzájuk tartozó menetekkel már hallottál. Most következik az az állás, amivel a felsőket meg lehet törni, tehát ha az ellenfeled felülről vívj, akkor te alulról menj ellene, a vadkan állását csak a jobb oldalon használd úgy, ahogy azt ez a két alak is mutatja.

M kép (bal nagy)

a) Az ütés elfogásáról

Ez arról szól, hogy miként fogd el az ütését, és miként üss utána. Amikor a jobb oldali felső állásban kezdesz, akkor menj le a vadkanba, és amikor felülről üt rád, akkor lépj ki teljesen bal oldalára a jobb lábaddal, és eközben menj fel lógatott dusackkal úgy, hogy az ütését az íjon kapd el, majd gyorsan üss kettőt hosszan egymás után a bal oldalára.

b) Egy menet csavartütéssel

Ez arról szól, hogy miként lépj át rajta, és hogy a csavartütéssel hogyan vívj kívülről a fejére és a karjára. Ha felülről üt, akkor lépj ki a jobb lábaddal a jobb oldalára, és vidd a dusackod hegyét az arca felé, és az előbbi ütését a hosszú éleddel fogd el, és amint az ütés koccant, akkor csavarj be a markolatoddal a jobb karja alá, magad fölé a bal oldaladra. Pontosan úgy, ahogy itt láthatod:

F kép nagy közötti kicsik

Ezután lépj gyorsan a jobb oldalára, majd üss egy csavartütést kívülről a jobb karja fölött, majd ha észreveszed alulról, hogy eljön az arcától egy széles védéssel, akkor vívj az arcára.

c) Egy átfutás

Hogyan fuss át az ütése alatt, és hogyan szúrj a testétől az arcába, amitől ki kell nyitnia magát. Amikor az elővívásban a vadkanba kerülsz, és az ellenfeled felülről üt rád, akkor menj fel az íjba, és az ütését a jobb lábaddal egy előre lépésével a levegőben fogd el, majd bújj be ez alá a testeddel, és szúrd meg az elülső hegyeddel a mellkasát. Ezután lépj hátra gyorsan, és keresztütéssel támadd meg az arcát. Vagy amikor a vadkanból az íjjal elfogtad az ütését, akkor lépj ki a bal lábaddal a jobb oldalára teljesen, majd szúrd meg a jobb karja fölött az arcát, ezt védenie kell, vagy talál. Viszont ha védi, akkor kinyitja az arcát, így lépj hátra a bal lábaddal és próbálj egyenes felső ütésekkel ellene.

d) Törés.

Védd a szúrást ütéshez, és üss egy középsőt az arcába, majd keresztütéssel üsd el magad tőle.

e) Miként szúrd arcon a dusackja alatt egy teljes védésből.

Fogd el a felső ütését az íjjal, magasan a levegőben, majd húzd vissza a dusackod az ütése alatt, ezután a jobb oldalához közel alulról fölfele, a dusackja alatt szúrd meg az arcát. Maradj ez alatt úgy, hogy a bal kezed a fejed fölött legyen, és fordítsd felfele amíg az íjba érkezik a markolatodat, ezután vidd körbe a dusackod a fejed körül és üss fentről. Az alsó szúrás gyorsan menjen, amint megpróbálja összeszedni magát az ütéséből.

f) Hogyan szúrj a vadkanból előnnyel.

Ha valaki nem akar feléd ütni, akkor a jobb oldalához közel húzd fel a dusackod a vadkanból, lépj és szúrd meg felülről. Ezzel a lépéssel együtt gyorsan és cselesen húzd vissza a szúrásod és alulról szúrd meg a jobb oldalát, ahogy az előbb, a dusackja alatt, vidd fel, és fejezd be ahogy az előbb.

g) Egy jó darab csavartütéssel és gyorsan

Ez arról szól, hogy miként siess fel a védésből, és hogy csavartütéssel és gyorsan a jobb karját miként keresd. Állj a vadkan állásba, ha ekkor az ellenfeled felülről üt rád, akkor lépj felé a jobb lábaddal, és menj fel egyenesen az íjba, és amint a dusackod az övén koppan, ekkor azonnal siess be a rövid éleddel a keze és a dusackja fölött a bal fülére, és lépj ki ehhez keresztben a bal lábaddal a jobb oldala felé. Majd üsd meg egy csavartütéssel kívülről, a jobb karja fölött, vagy kapd át a dusackodat és siess be a jobb karján kívülről lógatott dusackkal és a belső lapoddal. Ezt követően üss az arcába egy lépéssel. A zümmögő és az ébresztő is megtöri a vadkant.

8. A középső állás

Ezt a középső állást így hívom, mert ebből jön a középső ütés. Valamint három ütés végén is ebbe az állásba érkezhetsz, például amikor a jobb oldaladról a kampós éleddel ütsz egyet a dűhvonalon, és hagyod hogy tovább lendüljön mögéd, a középső állásba, és a középső ütésből is, harmadjára pedig egy alsó kampóval az egyenesen felfele álló vonalon a jobb oldaladról a bal oldalad felé, az a három ütés biztosan a középső állásba visz, és ezt a hármat össze is kötheted.

Ebből az állásból minden olyan menetet végrehajthatsz, ami a dűhállásból vagy a bikából indul a baloldalon, ezért csak röviden írok róla, mert ennyiből is megtanulhatod. Ebbe az állásba úgy állhatsz, ahogy a következő képen láthatod

C jobb nagy

a) Egy darab utánütéssel

Arról, hogy miként védj az ellenfeled ütését a középső állásból, és hogyan üss utána. Ha az elővívásban a középső állásba kerülsz, és az ellenfeled a nyílásodra üt, akkor a bejövő ütését a hosszú éleddel a bal oldaladról a jobb oldala felé, a felülről lefele lógó ferde vonal mentén. Ekkor a dusackoddal a jobb oldaladra kerülsz. Ehhez az ütéshez lépj a bal lábaddal teljesen a jobb oldala felé, és amint ez megtörtént, akkor lépj még közelebb hozzá a jobb lábaddal, és üss a jobb oldalról gyorsan, miközben ő még az első ütéséből próbálja összeszedni magát, a dusackja fölött az arcát, vagy a jobb karja fölött. Viszont ha olyan gyors lenne, hogy a második ütéseddel nem éred el a karja fölött, akkor üss egyet jobbról, miközben ő felfele húz, vagy felfele megy, befele a karjára, vagy a kezére, így újra a középső állásba kerülsz.

b) Egy másik csavartütéssel

Hogyan üsd ki az ütését alulról a középső állásból, és hogyan kövesd egy csavartütéssel. Ha felülről támad meg, amikor a középső állásban vagy, akkor az érkező ütését alulról a hosszú éleddel vedd el, olyan erővel, hogy a fegyvered a fejed körül körbe menjen még egy ütésre, ehhez gyorsan lépj egy duplát, majd egy egyenes csavartütéssel támadd meg a jobb karja fölött kívülről, vagy oldalról. Ha valakit így elérsz ezzel, akkor ez a két ütés nagyon ravaszul menjen, amint a második ütéseddel találsz, miközben ő az első ütése után próbálja még összeszedni magát. Viszont ha van olyan ügyes, és védi, és felmegy, amikor véghezvitted a csavartütésedet, akkor csavarj kifelé vele együtt, ekkor a csavartütéssel a jobb karja fölé kerülsz.

c) Egy példa arcra ütéssel

Arról, hogy miként vidd be kívülről a jobb karja fölött a dusackod, és hogy miként húzd el felfele a dusackod az arcán. Ha a középső állásban vagy, akkor figyelj, hogy mikor üt feléd az ellenfeled, és lépj ki az ütése, a jobb oldala felé, közben dobd be a kampós éledet a jobb oldala felől, a kívülről a jobb karja fölött az arcába. Miközben ezt teszed, bukj le teljesen a fejeddel az ütése elöl, a dusackod mögé. Ekkor figyelj arra, hogy az első találkozásnál nem fogd neked keménye ellenállni, így hát nyomd el a dusackod erőseivel magad alá, ekkor azonnal rántsd fel a hosszú éledet az arcába, magad fölé a levegőbe, ahogy az alábbi képen is láthatod.

I felső kicsik

Majd a levegőben húzd vissza a dusackod egy középső ütésre, a jobb oldala ellen, és amikor lekötöttél vele a bal oldali középsőddel a jobb oldalán, akkor figyelj nagyon, és amint elindul a kötésből felfele, akkor üss az arcába, míg felfele mozdul, vagy ha az biztosabb, akkor belülről a karjára az lépéssel, ezt követően védj magad a kereszttel.

Viszont ha az ütését a bedobott fegyvered ellen egy védelembe fordítja át, akkor húzd felfele a markolatodat a bal oldalad irányába, és hagyd, hogy a fejed körül körbe menjen. Ezt követően azonnal üss a jobb oldaladról, alulról a kampós éleddel erősen úgy, hogy a dusackod a bal oldaladra érkezzen, vagy a düh, vagy a középső állásba, innen üss egy keresztet.

d) Ha nem akar ütni

Arról, hogy miként vívj a középső állásból az ellen, aki nem akar ütni. Ha az ellenfeled nem akar ütni, akkor úgy küzdj ellen a középső állásból, ahogy itt áll. Amint el tudod érni, üss egy keresztet az arcára. Ha ekkor kinyújtja a fegyverét, hogy védjen veled, akkor a kezére menjen a kereszt, oda, ahova a fegyverét vezeti. Ezzel a keresztütéssel próbálgatod, avagy csalogatod, és így már biztosan ütni fog. És amint így tesz, akkor legyél készen és üss ellene mindkét oldalról egy-egy középsőt gyorsan a beérkező ütése ellen, megfelelő erővel, ezzel nem csak az ütését könnyíted ki, hanem a karját is olyan helyzetbe kényszeríted, hogy könnyen megtámadhatod a nyílásait.

e) Egy másik az ellen, aki nem akar ütni

Ez arról szól, hogy miként vívj a középső állásból az ellen, aki nem akar ütni. Ha az ellenfeledet az íjban, vagy az egyenes védésben találod, és te a középsőben állsz, akkor lépj ki a bal lábaddal teljesen a jobb oldalára, és ezzel a lépéssel együtt üss be a kereszt fölött a karjára. Majd figyelj nagyon, hogy ezt háritani vagy védeni akarja-e, és ne hagyj, hogy a két ütés találkozzon, hanem húzd vissza azonnal a fejed körül, és üsd meg belülről az arcát, egy balra lépéssel együtt.

Vagy ha az egyenes védéssel dolgozik ellened, akkor dobd rá a kampós éledet a jobb karján kívülről, az arcába, ahogy az alábbi képen is láthatod. Ezt védenie kell, és ezzel kinyitja az arcát, amit egy lépéssel könnyen elérhetsz.

C kép bal kicsi

f) A jobb karjára kívülről

Arról, hogy ebből az állásból miként siess a jobb karjára kívülről. Ha az íjjal vagy az egyenes védéssel dolgozik ellened, akkor állj a középső állásba, és üsd meg innen a jobb karját, a külső lapoddal, majd rántsd fel a markolatod úgy, hogy eközben a pengéd lefele nézzen, és vidd a dusackodat körbe a fejed körül. Ezután lépj ki a jobb lábaddal, és üsd meg a kampós éleddel alulról a jobb karján keresztül. Tedd ezt úgy, hogy az ütés végén a bal oldali dühállásba kerülj, majd innen üss egyet alulról az arcába, majd ezt egy kereszt kövesse utánütésnek. Ebből a középső állásból még a rózsával és egyéb félrevezetésekkel is dolgozhatsz. Ha az íjban áll előtted, akkor menj át a fegyvere alatt a külső lapoddal magad fölé, a jobb oldaladra, és a fejed körül vidd körbe felemelt lábbal, majd üsd meg lógó dusackkal gyorsan, a belső lapoddal a jobb karját majd húzd vissza onnan és üsd a zümmögőt ütést (ahogy az ütéseknél tanultad) a felső keresztben, a vonalon át. És ennek egy lendülettel kell mennie úgy, hogy az első mozdulathoz a lábadat felemeled, és a zümmögőhöz is lépsz egyet.

9. A váltó

Ebbe úgy állj, hogy a jobb lábadat tedd előre, a dusackod magadhoz közel, az oldaladnál tartsad, a hegye pedig a földet nézze, a rövid éle az ellenfeled fele álljon, ahogy itt láthatod. És azért hívják váltó állásnak, mert a váltóütésből ebbe az állásba kerülsz, és mind a két oldalra működik.

N nagy jobb

a) Ha az íjban van

Arról, hogy miként vidd fel az íjból, és hogy ha felment, miként üss az arcára. Ha erős ember vagy, akkor az íj ellen a váltóba állj, és a rövid éleddel rántsd fel az íját magad fölé, így felfele kényszeríted. Így amikor felfele ment, és a dusackja még magasan van, akkor üsd meg az arcát vagy a mellkasát gyorsan, ehhez a darabhoz csak egyetlen lépés kell, amit a jobb lábad egy ugrásával tegyél.

b) Egy darab is az íj megtöréséről

Ha az ellenfeled az íjban áll ellened, akkor állj a bal oldali váltóba, majd lépj ki és szúrj be alulról a véde alá hosszan, az arcába, vagy a mellkasára. Amint megérzed, hogy a hegyed talált, vagy kivédte, akkor gyorsan menj a markolatoddal a fejére, és maradj ez alatt úgy, hogy a hegyed a testén maradjon, ha ezt védi, vagy kiüti, akkor figyelj, és amint felmegy, hogy üssön, lépj ki a baloldalra és üsd meg a védeéhez közel, az arcán.

c) Törés

Ha valaki a védeedre alulról beszúr az arcodra, ahogy feljebb áll, akkor csavard ki a szúrását, ezzel kinyitod az arcod. Amint erre be akar ütni, akkor menj be az ütése alá, a két kezed közé, és üss be a markolatoddal az arcára, ahogy itt is láthatod.

B kép bal kicsi

d) Egy másik a váltóból

Amikor közel kerülsz az ellenfeledhez, akkor üss előtte a jobb oldaladról a bal oldali váltóba, mintha meg akarnád ütni. Amint az így keletkezett felső nyílásodra be akar támadni, akkor menj fel gyorsan a hosszú éleddel, kívülről a jobb karjára, hogy védj, és amint a dusackok egymáson koccannak, akkor fordítsd felfele a hegyedet, és szúrd meg a jobb karján kívülről a keze fölött az arcát. Majd rántsd vissza magad fölé, és átkapni a pengét, ezt követően üsd meg a kezed alól a belső lapoddal kívülről a könyökét, amint ezt jól végrehajtottad, lépj hátra és üss az arcára, ez egy jó és félrevezető menet, mert kinyitod magad neki, majd ezt követően próbálkozol.

e) A bal oldali váltó törése

Ha az ellenfeled a bal oldali váltóba áll, akkor menj fel előle a jobb oldali bikába, innen üss egy alsóütést a bal oldalára, majd lépj és üss még egyet a jobb oldaladról fentről, a bal oldalára. Ehhez az alsó és felső ütéshez lépj ki jól balra, dupla lépéssel, majd üss egy keresztütést hosszan.

f) A bal oldali váltó másik törése

Ha az elővívásban a váltóban találod, akkor amint el tudod érni, üss a bal oldaladról a vállad felől ferdén az arcába, pontosan a H-D vonal mentén, és amint az ütés végén a jobb oldaladra kerülsz, a hegyed pedig a föld fele néz. Ekkor fordítsd át a dusackod, és üss egy gyorsat alulról, miközben ő felfele megy, a karján keresztül a dusackja alatt úgy, hogy a fegyvered a bal válladra kerüljön, majd innen üss egy alsót a kereszt fölött az arcába úgy, hogy az ütésed végén a jobb vállad fölé kerülj, innen egy hosszú keresztet üss.

Állj be a vadkan állásába, innen lépj ki és szúrd arcba hosszan, ezt védenie kell, és ezzel kinyitja magát.

Törés a jobb oldali váltóból. Menj a hegyeddel az arcába, amint felfele mozdul rá, akkor üss egyet a bal oldaladról alulról a hosszú éleddel a jobb oldalára, ezt kövesse egy középső ütés.

Amikor beütsz a jobb oldali váltóba, és az ellenfeled feléd siet, akkor üss fel a hosszú éleddel, az ütése ellen erősen, majd ez menjen körbe a fejed körül, majd üss ezután a jobb oldaladról a bal oldalára felülről egy lépéssel. Viszont ha a felfele ütésseddel nem tudsz átmenni rajta, akkor a dusackod fordítsd át és szúrj.

10. A bástya

Ebbe az állásba úgy állj, hogy tedd a bal lábadat előre, és tedd a dusackodat hosszan magad előtt a földre, hasonlóan a bolondhoz a kardban, azzal a különbséggel, hogy a markolatod minél inkább a bal lábához legyen közel, és hogy a felsőtstedet minél jobban döntsd előre, tehát a bolondhoz hasonlóan. Ebből az állásból a dusackkal félrehelyezéssel és levágással kell vívni. Tehát állj az egyik lábaddal elől, tedd mellé a fegyvered a földre, hogy a markolatod feléd álljon, ha ekkor akármelyik részedden megtámad, akkor lépj ki az ütése elől és üss fele együtt felfele, vagy fogd el az ütését a hosszú éleden, és dolgozz a következő nyílására. Hogy miként vívj az egyes menetei ellen, azt ez után olvashatod.

a) Egy menet a lerohanásról

Az elővívásban üss egy magas felsőt a fejére, ha az íjjal védi az ütésedet, és tovább megy felfele, akkor menj fel a markolatoddal és csúsztasd be a hegyedet a védekező fölé az arcába, ahogy korábban az ébresztőnél tanultad. Ezzel azt próbálsz meg, hogy minél magasabbra vigye a védekezőt, eközben pedig hajolj le a testeddel egy kicsit, és ugorj hozzá kicsit közelebb, majd a hátsó végével, ami a markolatod menj be az arcába a dusackja alatt. Ha ekkor lefele mozdul, akkor szúrd meg a hegyeddel a jobb karja fölé kívülről, ahogy az alábbi képen is láthatod.

O kép kicsik bal fönt

Ezt követően a kereszttel távolodj el tőle. Vagy ha túl akarsz nyúlni rajta, magas ütéssel, akkor az ütését alulról felfele fogd el az íjadon, és amint a két fegyver találkozik, akkor ugorj be alá egy lépéssel és a fegyvered markolatával üsd meg, és úgy fejezd be a munkád, mint az előbb.

Néha szükségszerűen előfordul, hogy a fejed a karjaid közé kerül és lerohanod az ellenfeled, vagy ő rohan le téged a fegyvered alatt, vagy az fölé, és nem mersz nyílni támadni. Ekkor egy hármasként tegyél. Először is, amikor befut a fegyvered alá, akkor te is menj fel a karoddal, és maradj magasan a védekezővel, és üsd meg a kampós éleddel, miközben magasan vannak a karjai, gyorsan az arcát. Másodszorra ha így véd ellened, akkor menj körbe a karja körül a hegyeddel kívülről, és üsd meg a kampós éleddel, ahogy itt áll.

G kép két nagy közötti kicsi

Legyen mind a két kezéd magasan úgy, hogy a bal kezéd tartsd a fejed fölé, ha ekkor a markolatához közelít a bal kezével, akkor amint ezt meglátod üsd meg a bal karja alatt hátulról a nyakát, ahogy itt láthatod.

G kép bal kicsi

Ha így kerülsz közel az ellenfeledhez, akkor ne üss át, hanem üss az útjába, vagy üsd el magad tőle, mert így egy lépéssel legyengítheted a felső ütését.

Ha el akarod ütni magad tőle, akkor állj előtte úgy szilárdan, mintha az egyik nyílását akarnád megtámadni, de ne ezt tedd, hanem vidd át az ütésed egy védésbe, a hosszú hegybe. Amit úgy tegyél, hogy a hosszú éledet fordítsd rá az ütésére, amit utánütésként megtesz, mert amint észreveszi, hogy egy nyílására támadsz, akkor azonnal utána fog ütni egy felsővel, és ezt az ütést egy hosszú védéssel elfoghatod. Amint a fegyverek találkoztak, akkor üss utána, majd vonulj vissza a keresztrel. Vagy ha úgy áll, mint ahogy feljebb említettem, a két kezével magasan, akkor szúrd meg a hegyeddel a mellkasát, ahogy a következő képen is láthatod. Ezt az előbbi gólyacsőrnek hívják, amikor is hosszan kiszúrsz magad elé, ha ezt védené, akkor üss hosszan utána.

B kép nagyok

b) A lerohanás elkerülés

Viszont ha az ellenfeled erősebb, mint te, akkor ne menj túl közel hozzá, és ne is hagyd, hogy lerohanjon, és figyelj nagyon, amikor feléd üt, és fogd el az ütését magasan a levegőben, majd menj át a fegyvere alatt gyorsan. Ha az ütését megállítod vagy véded, az jó, mert azzal kikönnyíted, és ezzel hibázásra kényszeríted, és ezt úgy tedd, ahogy fent az után ütésnél. Most még pár szó essen a lerohanásról, és erről olvasd el ezt a jegyzetet.

*Ha hátránnyal vívsz ellene,
A ballal a jobbára fogj egyszerre.
Tanuld a két fogást és a kiszorítást,
Gyors lépésekkel tedd a háritást.
A meg nem nevezettet vedd el gyorsan,
Csavard rá a kezét a mellkasodra,
Ha tovább fordítanád
Könnyen eltörheted karját.*

Minden lerohanásnál figyelj nagyon a fogásokra, birkózásra, törésekre és dobásra, amik nagyon férfias dolgok, és a vers tömören összefoglalta. Ezért elsőnek figyelj arra, hogy ha az ellenfeledhez közelítesz alulról vagy felülről, akkor fogj rá a bal kezeddal a jobb karjára, amiben a fegyverét fogja, az ízületére a keze mögött, ezután húzd meg magad felé, amint meglátod az előnyödet. És tudnod kell, hogy a fogás kétféle dolog, egyrészt lehet egyenes, másrészt pedig kifordított. Az egyenest nem kell elmagyarázni, viszont a kifordított is kétféle lehet. Először is, amikor a hüvelykujjad befele, a másodiknál kifelé néz. Pontosan úgy, ahogy majd a törhöz is tudnod kell.

c) Az első

Amikor valaki egy magas ütéssel akar túlnyúlni, akkor magas védést tegyél ellene és fogj rá gyorsan a védésed alatt kifordított bal kézzel a jobbára, rántsd meg körbe és felfele, eközben lépj be a bal lábaddal a jobbjára mögé, és üsd meg a markolatoddal a mellkasát, így a hátára esik. Vagy ha lerohannak, akkor védj magasan, ahogy az előbb, majd a védés alatt lépj be a jobb lábaddal a lábai közé, majd fogj rá a jobboldal a jobbára, miközben lehajolsz a külső oldalára a háta köré, majd fogj rá a bal kezeddal a jobb térdére, ezután emeld fel, és

dobd el. Viszont én nem szeretem nagyon a lerohanást dusackkal, ezért nem is mondok róla többet.

VII. fejezet

Zárszó

Végezetül pedig ezt figyeld meg, ha valakivel vívni akarsz, akkor figyelj, és ha gyorsan megtesz egy menetet, és nagy körbe viszi az ütését, akkor készítsd elő ellene a darabodat, hogy egy utánütéssel tudj dolgozni, amikor a nyílásodra megy, ezt ne kapkodd el, és ne hagyj ki semmilyen előnyt. Másodjára, ha az ellenfeled nem akar feléd ütni, hanem védelemre és utánütésre készül, akkor félre kell vezetned, így hát vidd az ütésedet egészen a védelemig, majd hirtelen rántsd vissza, és üss egy másik nyílásra. Valamint figyelj az állásaira, és ha a nyílásra való támadásod nem talál, akkor elvetted az előnyét, és utánütésekkel elérheted magasan vagy alacsonyan, ezzel a tudással eltalálhatod. Erről álljon itt egy példa. Ha a fegyverét messze az íjba viszi a bal oldalára, akkor üss egyet a kereszt fölött a bal oldaladról alulról a jobb karjára, ha ezt lógó dusackkal védi (és ezzel kinyitja az arcát), akkor húzd fel a markolatodat gyorsan a bal oldalad felé, majd innen üsd meg a dusackja fölött az arcát, ahogy itt láthatod.

A kép kicsik

Az egyik hegytől a másikig is átránthatod, és üsd meg miközben még körbe megy, szabadon és gyorsan, előnnyel a nyílására, viszont ha észreveszi azt, ahogy visszahúzod, és megtámadja az egyik nyílásod, miközben te az ütéshez visszahúzod a fegyvered, akkor menj körbe az ütés körül, és húzd vissza, mintha ütni akarnál. És figyelj nagyon, hogy mikor akar ütni, ekkor pedig fordítsd meg a visszahúzott ütésed egy védelembe, és fogd el azon. És amint az ütés a védelembe koccan, azonnal megteheted az utánütést, ahogy feljebb már megtanultad.

Erről a fegyverről azért írtam ilyen hosszan, mert a fiataloknak jó, ha megtanulják, mert ezzel a kardot is könnyebben megértik. És a menteket ismétlése és közbevetések nélkül nem lehet megtanulni úgy, hogy meg is értsék. Így hát ajánlom magam a kedves olvasónak.